

Projekt
UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W KROŚNIEWICACH
z dnia

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Krośniewice na lata 2021-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 713, 1378) w związku z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 821) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy Krośniewice na lata 2021 – 2023 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Krośniewic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 roku.

BURMISTRZ KROŚNIEWIC

Katarzyna Erdman

Sprawdzono
pod względem formalno-prawnym
advokat
Mariusz L. Krasowski

Uzasadnienie

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy nałożyła na gminę zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 pkt 1 ww. ustawy, jednym z zadań własnych gminy jest opracowanie i realizacja 3-letniego programu wspierania rodziny. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby z zakresu wspierania rodziny uchwala gminne programy wspierania rodziny (art. 179 ust. 2 ustawy).

Z uwagi na fakt, że „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Krośnice na lata 2018-2020” obowiązywał do 31 grudnia 2020 r., istnieje konieczność przyjęcia kolejnego Programu na lata 2021 – 2023.

Przedłożony projekt „Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Krośnice na lata 2021 - 2023” zawiera zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych zdolności do prawidłowego wypełnienia ról społecznych poprzez zapewnienie im przez Gminę Krośnice kompleksowego wsparcia.

Pod względem finansowym, część działań wymaga środków własnych a część wspierana będzie w ramach innych programów i źródeł finansowania.

Mając na uwadze powyższe, podjęcie niniejszej uchwały jest w pełni uzasadnione.

BURMISTRZ KROŚNIEWIC
Katarzyna Erdman

Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy Krośniewice na lata 2021-2023

Załącznik do Uchwały nr Rady Miejskiej w Krośniewicach z dnia

WSTĘP

„Rodzina to podstawowa komórka społeczna”. Każdy z nas słyszał to twierdzenie wiele razy. Tak wiele, że przyjęliśmy je za pewnik i przestaliśmy się zastanawiać, co ono tak naprawdę nam mówi.

Znaczenie rodziny nie polega na tym, że ktoś o nim mówi. Nie wynika też z wartości ideologii, które ją głoszą. Znaczenie i wartość rodziny ma charakter bardzo praktyczny. Rodzina to Ci członkowie społeczności, społeczeństwa i ludzkości, którzy nam najbliższej i najbliższej towarzyszą w naszym życiu. Oni nam dają, a przynajmniej powinni dawać, poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości. Oni w dużej mierze decydują, jakimi jesteśmy ludźmi: dobrymi czy złymi, uczciwymi czy nieuczciwymi, szanującymi siebie i innych czy nie, odważnymi czy tchórzliwymi, empatycznymi czy egocentrycznymi, prospołecznymi czy indywidualistami, w końcu zdrowymi czy chorymi.

„Takie będą Rzeczpospolite jakie ich młodzieży chowanie”. Opinia światłego męża stanu, kancлера Jana Zamoyjskiego zawarta w akcie fundacyjnym Akademii Zamojskiej jest ciągle aktualna. Staropolskie pojęcie „młodzież” oznaczało wszystkich młodych ludzi, także dzieci. Hasłem tym często posługują się w procesie edukacji szkoły, ale to rodzina w większym stopniu wychowuje (dobrze lub źle) ową młodzież, od której będzie zależała jakość Rzeczpospolitych. To przede wszystkim ona daje poczucie odpowiedzialności za innych. Od niej zależy czy politycy będą mężami stanu czy politykierami „kręcącymi swoje lody” i karmiącymi swoje ego. Czy oni i urzędnicy będą mieli poczucie służebności wobec społeczeństwa czy poczucie władzy. Czy przedsiębiorca będzie czerpał satysfakcję ze sprzedaży nam dobrego produktu lub usługi, czy z faktu, że udało mu się nas „naciągnąć”.

Rodzina powinna być spokojną przystanią dla ludzi starych, zmęczonych życiem, w którym dali z siebie wszystko, by stworzyć lepsze życie sobie, swojej rodzinie i swojej społeczności. Oczywiście, jeśli zostali wychowani w świadomej, empatycznej rodzinie, która im pokazała wartość takiego podejścia do życia.

Burzliwa historia wynikająca z geopolitycznego położenia naszego kraju, ale też z zaniechań naszych przodków, sprawiła, że jako naród utraciliśmy na przestrzeni ostatnich wieków większą część naszych elit – ludzi, którzy byli nośnikami świadomości i wartości społecznych. Tych praktykowanych, a nie tylko deklarowanych. Miało to olbrzymi wpływ na losy całego społeczeństwa.

Tak jak różni bywają ludzie, tak różne bywają rodziny. Zależnie od ich potencjału: intelektualnego, emocjonalnego, materialnego, lepiej lub gorzej radzą sobie z wyzwaniami, które niesie coraz szybciej zmieniający się i coraz bardziej nieprzewidywalny świat. Te gorzej radzące sobie potrzebują wsparcia pozostałej części społeczeństwa. Wsparcie to jest niezbędne – z pobudek humanitarnych, albo też po to, by członkowie tych rodzin nie stali się problemem dla innych. Ale pomoc społeczeństwa powinna mobilizować, nie demoralizować. Dawać przysłowiową wędkę, a nie rybę. Inaczej społeczeństwo, za odebrane sobie pieniądze, robi im i sobie krzywdę. Bezwarunkowa pomoc należy się natomiast ludziom, którzy bezdyskusyjnie nie są w stanie funkcjonować samodzielnie.

Udzielanie szeroko rozumianej pomocy jest misją i zadaniem instytucji i organizacji świadczących usługi społeczne, takich jak przedszkola, szkoły, placówki kultury, kluby sportowe, kościoły, stowarzyszenia, a także osób obdarzonych większym potencjałem. Taką pomoc jest potrzebna na etapie kształtowania jednostek, by umiały radzić sobie i pomagać innym w życiu. Dzięki zaangażowaniu i dobrej pracy tych instytucji, organizacji i ludzi, niesamodzielna część społeczeństwa może zostać ograniczona do minimum.

Zapewnieniu temu niesamodzielnemu minimum możliwie najwyższej jakości życia powinna służyć praca takich instytucji jak: Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, domy pomocy społecznej itp.

Wszystkie zaangażowane społecznie podmioty powinny chcieć i umieć współpracować ze sobą. Współpraca daje efekt synergii, czyli zwiększa ograniczony potencjał pomocowy, jakim dysponuje wspólnota lokalna. Współpraca zwiększa też efektywność działań pomocowych, gdyż każdy z Partnerów na do zaferowania unikalną jakość, którą nie dysponują w równym stopniu inni Partnerzy.

Świadome państwo i świadomy Samorząd Gminy powinny w jak największym stopniu wspierać działania społecznie zaangażowanych podmiotów. To państwo i Samorząd, poprzez tworzone instrumenty i udostępniane środki, definiują górną wartość świadczoną przez podmioty pomocy. To państwo i Wspólnota Samorządowa w ostatecznym rachunku poniosą koszt nieadekwatnej pomocy społecznej.

I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

Gminny program wspierania rodziny jest dokumentem wymaganym przez polskie prawo. Obowiązek opracowania i realizacji 3-letniego programu zapisany jest w art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2020 roku poz. 821) jako jedno z zadań własnych gminy w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy Krośnice na lata 2021-2023 realizuje cele obowiązującej Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krośnice na lata 2016-2022 i stanowi dokument umożliwiający ubieganie się o środki finansowe w ramach konkursów ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej.

II. UWARUNKOWANIA GEOGRAFICZNE, SPOŁECZNE I EKONOMICZNE FUNKCJONOWANIA RODZIN W GMINIE KROŚNIEWICE

II.1. Obszar i położenie gminy Krośnice

Gmina Krośnice jest gminą miejsko-wiejską. Zajmuje powierzchnię 94,69 km², z czego powierzchnia miasta wynosi 4,175 km², a obszar wiejskiego 90,515 km². Teren gminy podzielony jest na 22 sołectwa, w granicach których znajduje się 45 wsi, oraz miasto Krośnice składające się z 6 osiedli.

Gmina Krośnice wchodzi w skład powiatu kutnowskiego w województwie łódzkim. Siedzibą gminy jest miasto Krośnice, oddalone o 15 km od stolicy powiatu – Kutna, o 48 km - od Włocławka, o 54 km - od Płocka i o 65 km od Łodzi.

Gmina ma korzystne położenie komunikacyjne. W mieście Krośnice krzyżują się szlaki komunikacyjne o znaczeniu krajowym: na kierunku północ - południe biegnie droga krajowa nr 91 relacji Gdańsk – Łódź - Katowice, na kierunku wschód – zachód – droga krajowa nr 92 relacji Poznań – Warszawa. Drogi te tworzą obwodnicę miasta. W jej ciągu znajdują się cztery węzły komunikacyjne, z czego dwa umożliwiającej zjazd do miasta. Na jednym z węzłów ma początek droga wojewódzka nr 581 do Gostynina i Płocka. Poprzez drogę krajową nr 91 gmina połączona jest z autostradą A-2 - wjazd na nią znajduje się w odległości około 40 km od Krośnic, w miejscowości Emilia.

Możliwości podróży międzyregionalnych stwarza też, biegnąca na kierunku wschód-zachód, magistrala kolejowa relacji Poznań – Kutno – Warszawa. Znajdującej się w granicach gminy przystanki kolejowe w Krzewiu i Nowym Kutnowskim umożliwiają podróz m. in. do Kutna, gdzie znajduje się dworzec kolejowy oraz dworzec międzymiastowej komunikacji autobusowej. W Kutnie można się także przesiąść na pociągi jadące w kierunku Łodzi i Włocławka.

Problemem, typowym dla całej Polski lokalnej, jest w zasadzie brak połączeń środkami komunikacji zbiorowej miejscowości w gminie z Krośnicami.

II.2. Demografia gminy Krośnice

Liczba mieszkańców gminy Krośnice na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniosła 8 164, w tym 3913 kobiet i 4 251 mężczyzn. Liczebność poszczególnych grupach wiekowych wynosiła:

- w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat i mniej) - 1 354,
 - w wieku produkcyjnym (18-59 lat dla kobiet i 18-64 lat dla mężczyzn) - 4 882,
 - w wieku poprodukcyjnym - 1 929.
- Na terenach miejskich mieszkało 4 166 osób, a na terenach wiejskich - 3 998 osób.

Cztery lata wcześniej - na koniec 2015 roku liczba mieszkańców gminy Krośnice wynosiła 8 695. Następuje więc dość szybki proces wyludnienia się gminy. W relatywnie krótkim okresie populacja gminy zmniejszyła się aż o 531 osób, czyli o ponad 6%. W rezultacie zmniejszyła się średnia gęstość zaludnienia gminy: z 91,8 do 86,2 osoby/km².

Mniejsza liczba mieszkańców oznacza mniejsze wpływy do budżetu i mniejszą efektywność kosztową (wyższy koszt na mieszkańca) realizowanych przez gminę inwestycji. Zmniejsza też atrakcyjność biznesową gminy (mniejsza liczba nabywców towarów i usług, a także potencjalnych pracowników).

Następuje też proces starzenia się społeczności gminy. We wzmiankowanym okresie, mimo spadku ogólnej liczby mieszkańców, liczba osób w wieku poprodukcyjnym (ponad 60 – kobiety lub 65 – mężczyźni lat) wzrosła z 1 846 do 1 929. Udział tej grupy wzrósł z 21,2% do 23,6%. Zmalała natomiast, z 5 411 do 4 882, czyli aż o 529, liczba osób w wieku produkcyjnym. Udział tej grupy w ogólnej liczbie mieszkańców zmalał z 62,2% do 59,8%. Zmniejszyła się też liczba osób w wieku przedprodukcyjnym – 1 438 do 1 354, ale jej udział w ogólnej liczbie mieszkańców wzrósł nieznacznie - z 16,5% do około 16,6% (gdźy nieco bardziej zmalała ogólna liczba).

Powyższe zmiany powodują, że wzrost współczynnik obciążenia demograficznego - z 60,5 do 67,2. Oznacza on, że na 100 osób w wieku produkcyjnym (teoretycznie pracujących) na koniec 2015 roku przypadało 60,5, a na koniec 2019 roku – już 67,2 osób (teoretycznie niepracujących). Jest to bardzo szybki wzrost, niekorzystny z ekonomicznego punktu widzenia, w tym finansów publicznych. Procesy demograficzne skutkują zmianami liczby uczniów w szkołach w gminie.

Tabela 1. Zmiany liczby uczniów w szkołach w gminie.

Szkoła	Rok szkolny 2017/18		Rok szkolny 2018/19		Rok szkolny 2019/20	
	liczba oddziałów	Liczba uczniów	liczba oddziałów	Liczba uczniów	liczba oddziałów	Liczba uczniów
Szkoła Podstawowa nr 1 w Krośnicach	18	351	21	411	21	411
Szkoła Podstawowa im. gen. Wł. Andersa w Nowem	7	105	8	148	8	168
Gimnazjum im. Rodziny Rembelskich w Krośnicach	6	122	3	55	x	x
Liceum Ogólnokształcące w Krośnicach	3	60	3	68	4	74
Szkoła Podstawowa Fundacji Elementarz w Janowicach	7	28	7	27	7	24

Źródło danych: Raport o stanie gminy Krośnice

II.3. Poziom wykształcenia mieszkańców

Według danych z Narodowego Spisu Powszechnego przeprowadzonego w 2011 roku, 13,0% ludności gminy Krośnice posiadało w owym roku wykształcenie wyższe (Polska – 17,9%), 2,9% - wykształcenie policealne (Polska – 2,7%), 11,9% - średnie ogólnokształcące (Polska - 12,4%), a 17,9% - średnie zawodowe (18,1%). Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 22,5% mieszkańców gminy Krośnice (Polska – 22,9%), gimnazjalnym - 5,4% (Polska – 5,2%), natomiast 24,8% - podstawowym ukończonym (Polska – 19,3%). Przed ukończeniem szkoły podstawowej zakończyło edukację 1,5% mieszkańców gminy (Polska – 1,4 %).

Wśród kobiet mieszkających w gminie Krośnice największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (26,6%) oraz zasadnicze zawodowe (16,6%). Także mężczyzn najczęściej cechują te dwa poziomy wykształcenia, ale przeważa zasadnicze zawodowe (28,9% - prawie dwukrotnie wyższy wskaźnik niż u kobiet), na drugim miejscu jest wykształcenie podstawowe ukończone (22,9% - nieco niższy wskaźnik niż u kobiet).

Wyniki gminy Krośnice dotyczące poziomu edukacji są bardzo zbliżone do ogólnopolskich w przypadku średnich poziomów wykształcenia. Większe różnice na niekorzyść gminy Krośnice występują w przypadku wykształcenia wyższego oraz najniższych poziomów wykształcenia (podstawowe ukończone i podstawowe nieukończone).

W odniesieniu do województwa łódzkiego, mieszkańcy gminy Krośnice mają nieznacznie niższy poziom wykształcenia. Rzutują na to wyniki dużych miast w regionie, populacja których cechuje się wyższym poziomem wykształcenia niż średnia dla województwa. Jest to zjawisko powszechne w Polsce.

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl>

II.4. Poziom przestępczości

W 2019 roku w gminie Krośnice stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 167 przestępstw. W ogólnej liczbie przestępstw najwięcej – 90 było przestępstw o charakterze kryminalnym (wykrywalność 65%). Wśród nich dominowały (60) przestępstwa przeciwko mieniu (wykrywalność 49%). Odnotowano tylko 6 przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu (wykrywalność 95%).

Liczba przestępstw na 1000 mieszkańców w gminie Krośnice jest nieco wyższa od wskaźnika dla województwa łódzkiego oraz nieznacznie mniejsza od średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Krośnice wynosi 77,60% i jest znacznie większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa łódzkiego oraz większy od wskaźnika dla całej Polski.

Źródło: <https://www.polskawliczbach.pl>

II.5. Aktywność zawodowa mieszkańców

Według danych GUS z 31.12.2019 roku (są to dane za 2018 rok) w gminie Krośnice na 1000 mieszkańców przypada 127 osób pracujących. Dane te nie są w pełni reprezentatywne,

gdź nie obejmują osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz - podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, a także pracujących w jednostkach budżetowych działających w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach. Istotniejszą informacją jest, iż analogiczny wskaźnik dla województwa łódzkiego i dla Polski wynosi prawie dwa razy więcej (odpowiednio: 250 i 251).

27,8% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Krośnice pracuje w sektorze „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” – głównie w rolnictwie, 33,5% w przemyśle i budownictwie, a 15,6% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja). 1,5% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Aż 631 osób wyjeżdża do pracy poza obszar gminy. Z kolei 332 osoby przyjeżdżają do pracy w gminie Krośnice spoza jej obszaru.

Źródło: <https://www.polskawilczbach.pl/>

II.6. Aktywność społeczna i kulturalna mieszkańców

Motorem aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców gminy Krośnice są instytucje samorządowe, przede wszystkim Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji (GCKSIR) oraz szkoły.

GCKSIR obejmuje swoją działalnością wszystkie grupy wiekowe i społeczne. W ramach GCKSIR różnorodne i liczne działania oferuje: Ośrodek Kultury, Biblioteka, Hala Sportowa, świetlica „Andersówka”. Przy GCKSIR działają także: Chór Seniorów „Młodzi Duchem”, Kapela Krośniewiaczy, Chór A'Capella, Orkiestra Dęta z Krośniewic, Dziecięca Grupa Teatralna „Na Przekór”, Teatr Nie-Za-Wielki, Sekcja Tańca Towarzystwa dla Dorosłych oraz Sekcja Tańca Towarzystwa dla Dzieci.

Szkoły, obok zajęć programowych, realizują dla swoich uczniów różnorodne przedsięwzięcia edukacyjne o charakterze zajęć dodatkowych lub imprez okolicznościowych.

W Krośniewicach działa Muzeum im. Jerzego Dunin-Borkowskiego, nazwane imieniem jego założyciela, wybitnego polskiego kolekcjonera. Obok działalności wystawienniczej realizuje także przedsięwzięcia kulturalne i edukacyjne, adresowane głównie do społeczności lokalnej, w tym zwłaszcza do dzieci i młodzieży. Przy muzeum corocznie organizowane jest Ogólnopolskie Święto Kolekcjonerów, w czasie którego odbywają się wystawy, aukcje i targi kolekcjonerskie. Muzeum stanowi jednostkę organizacyjną Powiatu Kutnowskiego.

Liczba działających na obszarze gminy organizacji pozarządowych jest relatywnie mała. Są to m.in.: Fundacja Ekologiczna Wychowanie i Sztuka „Elementarz” z Katowic, prowadząca na terenie gminy, w Jankowicach, szkołę podstawową z oddziałem przedszkolnym, Fundacja Abi z Woli Nowskiej, Stowarzyszenie „Integracja” z Krośniewic, Stowarzyszenie Tradycji 37 Pułku Piechoty w Krośniewicach, koła gospodyń wiejskich w Wymysłowie, Szubsku i Teresinie, Krośniewickie Towarzystwo Wędkarskie, Ochotnicza Straż Pożarna w Krośniewicach. Życie społeczne i religijne mieszkańców gminy organizują też parafie Kościoła Rzymsko-Katolickiego w Krośniewicach, Miłonicach i Nowem.

Problemem wielu organizacji pozarządowych, obok ograniczonych środków finansowych, jest niewystarczające docieranie z ofertą do ewentualnych zainteresowanych.

Aktywizacji społecznej mieszkańców gminy nie sprzyja brak wyodrębnionego funduszu sołeckiego czy też funduszu obywatelskiego.

II.7. Aktywność polityczna mieszkańców

Spoleczność gminy Krośnice cechuje umiarkowany poziom aktywności politycznej. Frekwencja w ostatnich wyborach samorządowych w 2018 roku wyniosła 51,5%. Co prawda była wyraźnie wyższa niż w całym województwie łódzkim (49,31%), ale niższa niż średnia frekwencja w kraju (52,75%), a zwłaszcza średnia frekwencja w powiecie kutnowskim (53,49%).

Było to odwrócenie sytuacji z wyborów samorządowych w 2014 roku, gdy frekwencja wyborcza w gminie Krośnice wyniosła aż 54,07% - dużo więcej niż dla województwa (48,03%), kraju (47,21%), a zwłaszcza powiatu kutnowskiego (44,82%).

Jeśli idzie o wybory do parlamentarne w 2015 roku (brak danych na poziomach poniżej krajowego dla wyborów w 2019 roku), frekwencja wyborcza w gminie Krośnice wyniosła aż 39,48% - dużo mniej niż dla powiatu kutnowskiego (44,56%), a zwłaszcza dla kraju (50,92%) czy też województwa łódzkiego (51,63%).

II.8. Gospodarka

W gminie Krośnice w roku 2019 w rejestrze REGON zarejestrowane były 502 podmioty gospodarki narodowej, z czego 374 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Wśród podmiotów posiadających osobowość prawną najwięcej - 36, jest spółek cywilnych.

Aż 475 podmiotów (94,6%) to mikro-przedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 pracowników. Małych przedsiębiorstw (10-49 zatrudnionych) jest 24, a 3 przedsiębiorstwa należą do kategorii średnich (50-249 zatrudnionych).

370 podmiotów (73,7%) jest zarejestrowanych jako prowadzące „pozostałą działalność” - 109 (21,7%) podmiotów zadeklarowało przemysł i budownictwo jako rodzaj swojej działalności, a 23 podmioty (4,6%) - rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą najczęściej deklarowanym rodzajem przeważającej działalności był „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle” (132 podmioty). Zważywszy na dominację ilościową tej grupy podmiotów, można przyjąć, że znaczna część spośród prowadzących „pozostałą działalność” to firmy handlowe oraz warsztaty samochodowe.

Na przestrzeni lat 2009-2019 najwięcej - 71 podmiotów zostało zarejestrowanych w 2010 roku, a najmniej - 38 w 2017 roku. W tym samym okresie najwięcej - 113 podmiotów wykreślono z rejestru REGON w 2009 roku, a najmniej - 32 w 2014 roku. W 2019 roku zarejestrowano 42 nowe podmioty, a 45 podmiotów zostało wyrejestrowanych.

Istotne znaczenie ma wskaźnik aktywności gospodarczej, mierzony jako liczba podmiotów gospodarczych na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym. Dla gminy Krośnice wynosi on 1 001,6, podczas gdy dla województwa łódzkiego – 1 763,4, a dla Polski – 1 958,6.

W grudniu 2016 roku na obszarze miasta Krośnice utworzona została Podstrefa Krośnice Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej o powierzchni 4,3387 ha oferująca tereny pod inwestycje. Jej teren uzbrojony jest w sieć wodociagową, sieć kanalizacyjną – sanitarną i deszczową, sieć energetyczną oraz sieć telekomunikacyjną. Planowane jest doprowadzenie gazociągu na obszar strefy. Póki co, ruch inwestycyjny na obszarze strefy jest niewielki.

Ważną rolę w gospodarce gminy odgrywa rolnictwo, czemu sprzyja dobra jakość gleb. Rolnictwo stwarza mieszkańcom możliwości pracy sezonowej, co ogranicza dotkliwość problemu bezrobocia. Jest ono także bazą dla przetwórstwa rolno-spożywczego. W gminie Krośnice branza ta jest reprezentowana m.in. przez Okręgową Spółdzielnię Mleczarską – Proszkownię Mleka w Krośniewicach oraz Inter Yeast Sp. z o.o. – producenta drożdży piwarskich, także w Krośniewicach.

II.9. Infrastruktura techniczna

Sieć wodociagowa i kanalizacyjna

Dostęp do sieci wodociagowej w gminie posiada ok. 92 % mieszkańców, a do sieci kanalizacyjnej - około 53,6% mieszkańców. Obie sieci są nadal uzupełniane.

Sieć drogowa

Gmina Krośnice jest dobrze skomunikowana z pozostałym obszarem kraju (patrz: rozdział „Obszar i położenie gminy Krośnice”). Układ dróg lokalnych w gminie jest gęsty i dość równomiernie pokrywa jej obszar. Problemem jest ich brak w niektórych miejscach oraz ogólnie nienajlepszy ich stan oraz brak infrastruktury im towarzyszącej, takiej jak np. sieć sanitarna, czy deszczowa. Zbudowana obwodnica znacznie zmniejszyła ruch drogowy w samym mieście i wydiszła je, niwelując nadmierny hałas, jednocześnie miasto niejako „zniknęło” ze świadomości przejeżdżających drogami krajowymi 91 i 92, a część lokalnych firm być może utraciła pewną liczbę klientów. Utrudniona jest również komunikacja między miastem a zachodnią częścią obszaru gminy.

Ścieżki rowerowe

Ścieżki rowerowe są często postrzegane głównie jako infrastruktura dla turystyki rowerowej. Być może dlatego na obszarach wiejskich najłatwiej jest spotkać je w regionach turystycznych. Jednak jest to przede wszystkim infrastruktura dla bezpiecznego, nie szkodzącego środowisku i w miarę szybkiego transportu osób. Tak też powinny być traktowane z naciskiem na bezpieczeństwo.

Długość ścieżek rowerowych w gminie Krośnice wynosi zaledwie 400 metrów (stan na 31 grudnia 2019 roku). Nie uległa ona zwiększeniu w ostatnim okresie.

Sieć gazowa

Stopniowo na terenie gminy rozwijana jest sieć gazociągu dostarczającego gaz ziemny. Póki co, liczba jego użytkowników jest ograniczona, ale obecność tego medium daje nadzieję na

ograniczenie w niedległej przyszłości szkodliwej emisji gazów i pyłów z palenisk domowych. Zwiększy także szanse bardziej dynamicznego rozwoju Podstrefy Krośnice Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, a co za tym idzie – zwiększenia liczby miejsc pracy w gminie.

Instalacje fotowoltaiczne

Najmłodsza na obszarze gminy i dynamicznie rozwijająca się infrastruktura energetyczną są panele fotowoltaiczne, coraz powszechniej instalowane w gospodarstwach rolnych, firmach i gospodarstwach domowych.

Ich upowszechnienie wpłynęło jeszcze bardziej pozytywnie na jakość powietrza niż sieć gazu ziemnego, a ponadto ograniczy wypływ pieniędzy z gminy poza jej obszar.

Zasoby mieszkaniowe w gminie

Ogólna ilość mieszkań w gminie Krośnice w 2019 roku wyniosła 2 916. Wzrasta ona stale, chociaż dość wolno (w 2014 roku wyniosła 2 887). W mieście Krośnice znajdowało się 57% mieszkań (1 657), a na obszarze wiejskim gminy – 43% (1 259).

Biorąc pod uwagę dość szybko malejącą liczbę mieszkańców gminy, nawet niewielki wzrost liczby mieszkań oznacza poprawę warunków mieszkaniowych w aspekcie powierzchni mieszkaniowej przypadającej na 1 mieszkańca oraz liczbę mieszkańców przypadających na 1 izbę. Przeciętna wielkość mieszkania wynosi 67,2 m². Mieszkania na obszarach wiejskich są (średnio) wyraźnie większe – średnio mają 77 m², podczas gdy średnia wielkość mieszkania w Krośniewicach wynosi niecałe 60 m².

Mimo to przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na 1 osobę na obszarach wiejskich nie różni się znacząco od tej w Krośniewicach. Wynoszą one odpowiednio: 24,1 m² i 23,5 m². Przyczyną jest fakt, że zamieszkujące to samo mieszkanie rodziny wiejskie są średnio większe od zamieszkujących to samo mieszkanie rodzin miejskich. Wiąże się to zapewne z częstszą wielopokoleniowością, większą dzietnością rodzin wiejskich oraz rzadszymi przypadkami osób zamieszkujących samotnie.

Przewaga rodzin wiejskich, jeśli idzie o warunki zamieszkiwania, znika, gdy weźmiemy pod uwagę liczbę osób przypadających na 1 izbę. Jest to 0,86 osoby na izbę na obszarach wiejskich, a 0,76 – w Krośniewicach. Sytuacja taka jest spowodowana wyżej wymienionymi czynnikami i, dodatkowo, średnio większą powierzchnią izb na wsi.

94,9% mieszkań w gminie ma dostęp do wodociągu, przy czym wskaźnik dla miasta Krośnice wynosi aż 98,3%, natomiast dla obszarów wiejskich – 90,4%.

81,8% mieszkań w gminie jest wyposażonych w łazienki. W mieście Krośnice ma je aż 98% mieszkań. Na obszarach wiejskich łazienka jest tylko w około dwóch na trzy mieszkania (68,4%).

Z systemów centralnego ogrzewania korzysta w gminie 73,4% mieszkań. W Krośniewicach jest to 84,1%, na obszarach wiejskich gminy – 59,3%.

Zasoby mieszkaniowe w posiadaniu Gminy Krośnice

Według stanu na 31 grudnia 2019 roku w zasobie Gminy znajdowały się 274 mieszkania o łącznej powierzchni 10 720,28 m². 31 spośród nich miało status lokali socjalnych. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 39,00 m². Rok wcześniej Gmina posiadała 275 mieszkań o łącznej powierzchni 10 723,48 m², w tym 29 lokali socjalnych.

Liczba mieszkań socjalnych powoli, ale stale rośnie – w 2014 roku było ich 25.

Utrzymującym się od lat problemem jest nieopłacanie czynszu oraz wody i ścieków przez część najemców mieszkań komunalnych. Kwota zadłużenia najemców na dzień 31.12.2019 roku wynosiła 74 647,33 zł. W stosunku do poprzedniego roku kwota ta zmalała - na dzień 31.12.2018 roku wynosiła 96 285,80 zł. W 2019 r. zostały wszczęte 2 procedury postępowania eksmisyjnych, dotyczące lokali mieszkalnych będących w zasobach gminy.

Zadłużenie z tytułu dostarczonej wody i odprowadzania ścieków na dzień 31.12.2019 roku wyniosło 58.866,17 zł. I w tym wypadku wystąpiła tendencja malejąca - na dzień 31.12.2018 roku zaległości z tego tytułu wynosiły 74.733,40 zł. W roku 2019 wysłano łącznie 1 324 wezwań do zapłaty. Skierowano 10 pozwów sądowych oraz złożono 6 wniosków o wszczęcie egzekucji komorniczej.

II.10. Infrastruktura społeczna

Infrastruktura oświatowa

W roku 2019 gmina Krośnice była organem prowadzącym dla pięciu placówek oświatowych. Były to:

- Miejskie Przedszkole w Krośniewicach;
- Szkoła Podstawowa nr 1 w Krośniewicach;
- Szkoła Podstawowa im. gen. Władysława Andersa w Nowem (z oddziałami przedszkolnymi), Gimnazjum im. Rodziny Rembalińskich w Zespole Szkół nr 1 w Krośniewicach – do 31 sierpnia 2019 roku. W rezultacie reformy systemu szkolnictwa w Polsce z dniem 31 sierpnia 2019 roku gimnazjum wygasło z mocy prawa.
- Liceum Ogólnokształcące w Zespole Szkół nr 1 w Krośniewicach. W rezultacie reformy systemu szkolnictwa w Polsce (likwidacja gimnazjów) istniejący uprzednio Zespół Szkół został przekształcony z dniem 1 września 2019 roku w czteroletnie Liceum Ogólnokształcące. Dodatkowo działalność edukacyjną w gminie prowadzi Szkoła Podstawowa Fundacji „Elementarz” z Oddziałem Przedszkolnym w Jankowicach, w której funkcjonowały oddziały przedszkolne.
- W dniu 31.08.2018 roku zakończyła działalność Katolicka Szkoła Podstawowa w Zalesiu, w której istniały także oddziały przedszkolne. W dniu zakończenia działalności do placówki uczęszczało 23 dzieci.

Infrastruktura sportowa i rekreacyjna

Głównym obiektem infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w gminie jest, funkcjonująca w Krośniewicach w ramach Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji, hala sportowa. Hala posiada boiska do gry w: piłkę ręczną, koszykówkę, siatkówkę i tenisa ziemnego, a także pomieszczenia do treningu w tenisa stołowego oraz siłownię. Przystosowana jest zarówno do obsługi imprez sportowych, jak i kulturalno-rozrywkowych.

Inne obiekty w gminie to: stadion miejski, boiska typu Orlik (przy stadionie i przy ul. Poznańskiej - w Krośniewicach), boiska przyszkolne i sale gimnastyczne (przy Liceum Ogólnokształcącym), SP w Nowem i SP w Jankowicach), place zabaw oraz tzw. siłownie „pod chmurką”. Na terenach sołectw stopniowo tworzone są boiska sportowe, z których korzystają młodzieżowe drużyny piłki nożnej.

Infrastruktura kulturalna

Głównym elementem infrastruktury kulturalnej w gminie Krośnice jest Ośrodek Kultury „OSP” w Krośniewicach, wchodzący instytucjonalnie w skład Gminnego Centrum Kultury,

Sportu i Rekreacji. Innym jest, także wchodząca w skład GCKSiR, świetlica „Andersówka” w Krośniewicach.

Działania o charakterze kulturalnym realizuje także Biblioteka Publiczna z filią w Nowem, również stanowiąca część GCKSiR. Działania takie, adresowane do swoich grup docelowych, realizują także wszystkie placówki oświatowe, parafie w Krośniewicach, Nowem i Miłonicach oraz organizacje pozarządowe, takie jak koła gospodyń wiejskich i Ochotnicza Straż Pożarna. Korzystają one m.in. ze świetlic wiejskich w: Kajewie, Pomarzanach, Kopach, Teresinie, Wymysłowie, Wychnach, Bielicach, Woli Nowskiej, Miłosnej, Szubsku Dużym, Ostałowie, Frankach i Nowem.

Placówką kultury o znaczeniu ponadlokalnym jest Muzeum im. Jerzego Dunin-Borkowskiego w Krośniewicach. W swoich zbiorach, posiada ono obrazy i grafiki m. in. Marcello Bacciarrello, Stanisława Wyspiańskiego, Artura Grottera, Leona Wyczółkowskiego, Olgi Boznańskiej, broń z Dalekiego i Bliskiego Wschodu oraz Afryki, wyroby sztuki zdobniczej i użytkowej, monety polskie, greckie, rzymskie i europejskie, bogaty zbiór bibliofilski (inkunabuły, starodruki, ekslibrisy) oraz pamiątki po generale Władysławie Sikorskim, Józefie Piłsudskim, Ignacym Paderewskim i generale Władysławie Andersie.

Infrastruktura opieki zdrowotnej

Opiekę zdrowotną na poziomie podstawowym zapewniają trzy niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej. Wszystkie są zlokalizowane w Krośniewicach. Są to:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Zdrowie”,
 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej - Przychodnia Medycyny Rodzinnej i Specjalistycznej „Medical”,
 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Elmed”.
- W Krośniewicach jest też zlokalizowana podstacja Pogotowia Ratunkowego w Kutnie.

Infrastruktura pomocy społecznej

Podstawowym elementem systemu opieki społecznej w gminie Krośnice jest Miejski Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Przy ośrodku działa też Gminny Zespół Interdyscyplinarnej, koordynujący działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Ponadto, przy Urzędzie Miejskim w Krośniewicach, działają:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Punkt Konsultacyjno-informacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu.

Infrastruktura bezpieczeństwa publicznego

Głównym elementem systemu bezpieczeństwa publicznego w gminie jest Komisariat Policji, zlokalizowany w Krośniewicach.

Działania związane z bezpieczeństwem publicznym realizuje też Ochotnicza Straż Pożarna. Jednostki OSP w gminie Krośnice funkcjonują w: Krośniewicach, Nowem, Woli Nowskiej, Miłosnej, Wymysłowie, Kopach i Kajewie. Tylko jednostka OSP w Krośniewicach wchodzi w skład Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Ma ona duże znaczenie ze względu na położenie miasta Krośnice – na skrzyżowaniu krajowych szlaków komunikacyjnych. Na tym obszarze często dochodzi do wypadków drogowych, wymagających interwencji Straży Pożarnej. Jest to także rejon zwiększonego zagrożenia chemiczno-ekologicznego, związanego z transportem materiałów niebezpiecznych.

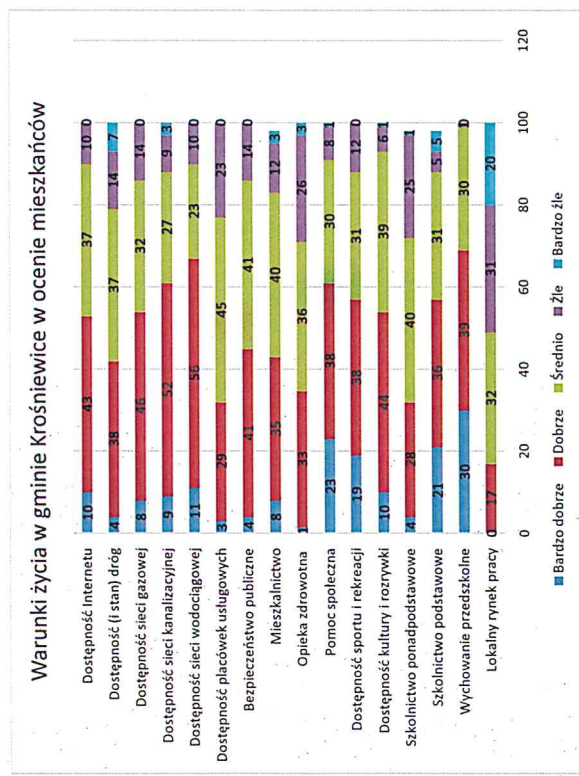
W Krośniewicach funkcjonuje system monitoringu miejskiego o ograniczonym zasięgu.

II.11. Warunki życia w gminie

Zjawiska społeczne i ekonomiczne mogą być oceniane w sposób obiektywny lub subiektywny. Obiektywna ocena ma znaczenie dla uzyskania faktycznego stanu i znaczenia danego zjawiska. Ocena subiektywna informuje o odbiorze zjawiska przez ocenianego. W przypadku zjawisk wpływających bezpośrednio na życie społeczności obie oceny są istotne dla administrujących tą społecznością. Duża rozbieżność między oceną obiektywną a subiektywną wskazuje na potrzebę lepszych działań informacyjnych adresowanych do społeczności lokalnych.

Poniższy wykres prezentuje, w oparciu o badanie ankietowe, postrzeganie warunków życia w gminie Krośnice przez jej społeczność.

Wykres 1. Warunki życia w gminie Krośnice w ocenie mieszkańców

Źródło danych: ankieta wśród mieszkańców gminy Krośnice

Do najlepiej ocenianych przez mieszkańców usług społecznych i obszarów życia w gminie Krośnice należą: wychowanie przedszkolne – mają zdecydowanie najwięcej ocen pozytywnych i najmniej negatywnych, dostępność sieci wodociągowej oraz pomoc społeczna. Wysoko oceniane są także: dostępność sieci kanalizacyjnej, dostępność kultury i rozrywki, szkolnictwo podstawowe i dostępność sportu i rekreacji. Zdecydowanie najgorzej jest oceniany lokalny rynek pracy. Kolejne nisko oceniane obszary to: opieka zdrowotna, szkolnictwo ponadpodstawowe oraz usługi. Średnio oceniane są: dostępność i stan dróg (gorzej), bezpieczeństwo publiczne i mieszkalnictwo (lepiej).

III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY W GMINIE KROŚNIEWICE

III.1. Sytuacja rodzin w gminie Krośnice

Tak jak w całym polskim społeczeństwie, rodziny w gminie Krośnice podlegają dość szybko zachodzącym zmianom. Z powodu mniejszej dzietności i emigracji maleje (w dłuższym horyzoncie czasowym) przeciętna wielkość rodziny, ale nie zmniejsza się istotnie liczba rodzin. Oznacza to także, że więcej jest osób samotnych. Najczęściej są to osoby starsze, mniej samodzielnie żyjąco.

W 2018 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gminie Krośnice wynosiło 4.206,84 zł, co odpowiada 87% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Oznacza to, że rodzina w Krośniewicach jest nominalnie średnio mniej zamożna niż przeciętnie rodzina w kraju. Jednak, podobnie jak w kraju, sytuacja ekonomiczna rodzin w gminie jest bardzo zróżnicowana.

Bardziej negatywny wpływ niż ubóstwo ekonomiczne, na jakość życia mieszkańców gminy wydaje się mieć ubóstwo duchowe, wynikające z, bądź wyrażające się, niskim poziomem edukacji, kultury, świadomości, norm etycznych i idącymi za nimi: niskimi kwalifikacjami zawodowymi, nieumiejętnością dostosowywania ich do potrzeb rynku pracy, wysokim poziomem bezradności w sprawach wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, niską jakością relacji rodzinnych czy wręcz występowaniem różnych patologii.

Problemy te przekładają się na potrzebę udzielania różnorodnych form pomocy społecznej dość znacznej części społeczności gminy.

Wykres 2. Rodziny i osoby w rodzinach korzystające z pomocy społecznej w latach: 2017, 2018, 2019

Źródło danych: MGOPS Krośnice

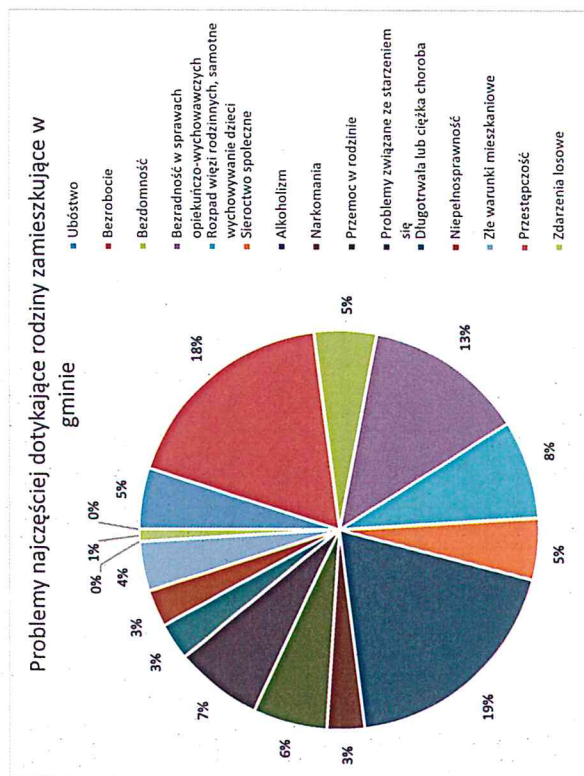
Zarówno liczba rodzin, jak i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w okresie 2017-2019 zmniejszyły się systematycznie. W tym relatywnie krótkim okresie 3 lat liczba rodzin-beneficjentów zmniejszyła się o prawie 16%. Jeszcze w większym stopniu, bo o 20%, zmniejszyła się liczba faktycznych beneficjentów, czyli osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej.

Udział procentowy osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców gminy zmniejszył się z 14,4% w 2017 roku do 11,7% w 2019 roku.

III.1.1. Problemy, zdaniami mieszkańców, najczęściej dotykające rodziny w gminie Krośnice

Nie ulega wątpliwości, że zmniejszająca się liczba osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej wiąże się z poprawą sytuacji ekonomicznej rodzin w ostatnich latach, ta zaś z dobrą koniunkturą gospodarczą i na rynku pracy, ale jeszcze bardziej - z prosojalną polityką państwa. To właśnie zła sytuacja ekonomiczna jest najczęstszą motywacją do zgłaszania się po pomoc. W znacznie mniejszym stopniu motywacją są inne problemy, szczególnie te uznawane za „wstydlive”. Nie oznacza to, że problemy te w społeczności gminy nie występują.

Wykres 3. Problemy najczęściej dotykające rodziny zamieszkujące w gminie

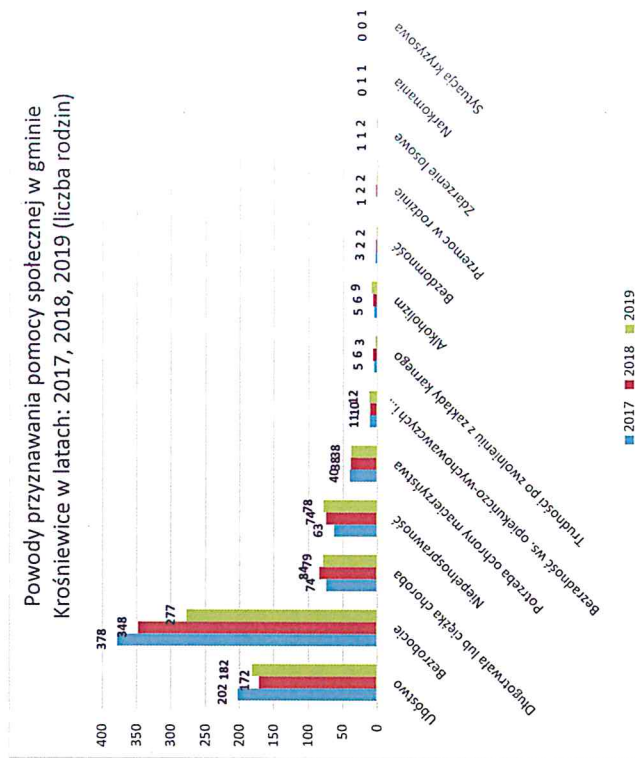

Źródło danych: ankieta wśród mieszkańców gminy Krośnice

Problematyką, które najczęściej dotykają rodziny zamieszkujące w gminie, są - w opinii ankietowanych mieszkańców - alkoholizm (19% wskazań) i bezrobocie (18% wskazań). Te wyniki nieprzypadkowo są zbliżone, gdyż oba te negatywne zjawiska są ze sobą często powiązane. Kolejnym częstym problemem jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Dość powszechnymi problemami (powyżej 5% wskazań) są też, z daniami respondentów: rozpad więzi rodzinnych – samotne wychowywanie dzieci (8%), problemy związane ze starzeniem się (7%) i przemoc w rodzinie (6%). Niewiele rzadziej wskazywano na ubóstwo i sieroctwo społeczne (po 5%). 4% wskazań dotyczyło złych warunków mieszkaniowych, a 3%: długotrwałej i ciężkiej choroby, niepełnosprawności i narkomanii. 1% wskazań odnosiło się do zdarzenia losowych, a poniżej 1% - przestępczości i braku miejsc do spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież.

Opinie te tylko w części pokrywają się z danymi MGOPS dotyczącymi powodów przyznania pomocy. Przyczyną rozbieżności może być subiektywizm ocen respondentów ankiety, ale też niechęć niektórych problemowych grup do korzystania z pomocy MGOPS.

Wykres 4. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie Krośnice w latach: 2017, 2018, 2019 (liczba rodzin)

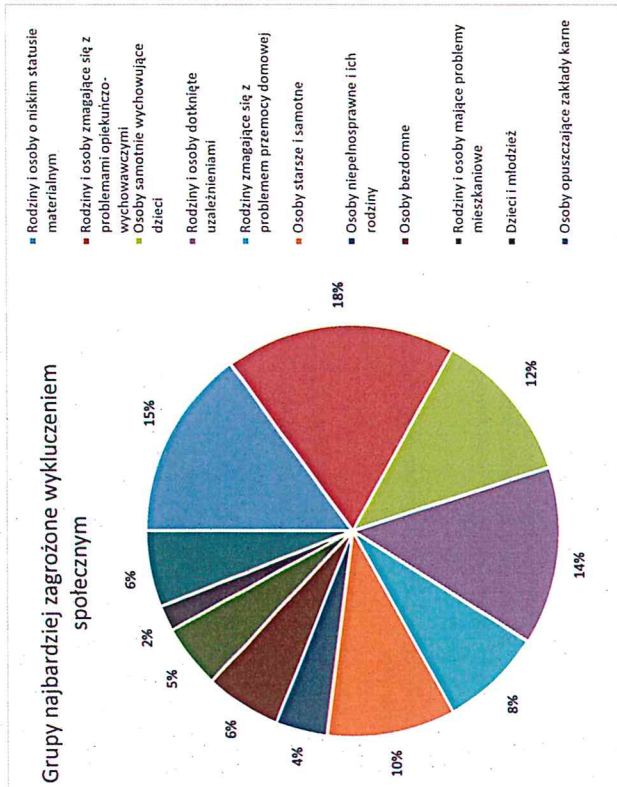

Źródło danych: ankieta wśród mieszkańców gminy Krośnice

III.1.2. Grupy, zdaniem mieszkańców, zagrożone wykluczeniem społecznym

W opinii ankietowanych mieszkańców największe zagrożenie wykluczeniem społecznym (18% wskazań) dotyczy rodzin i osób zmagających się z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Nieco mniej (15%) wskazań dotyczyło rodzin i osób o niskim statusie materialnym oraz rodzin i osób dotkniętych uzależnieniami (14%). 12% wskazań odnosiło się do osób samotnie wychowujących dzieci, a 10% - do osób starszych i samotnych. 8% wskazań dotyczyło rodzin zmagających się z problemem przemocy domowej, po 6% - osób bezdomnych i opuszczających zakłady karne, 5% - rodzin i osób mających problemy mieszkaniowe. Tylko 4% odnosiło się do osób niepełnosprawnych i ich rodzin, a jeszcze mniej, 2%, do dzieci i młodzieży.

Wykres 5. Grupy, zdaniem mieszkańców, zagrożone wykluczeniem społecznym

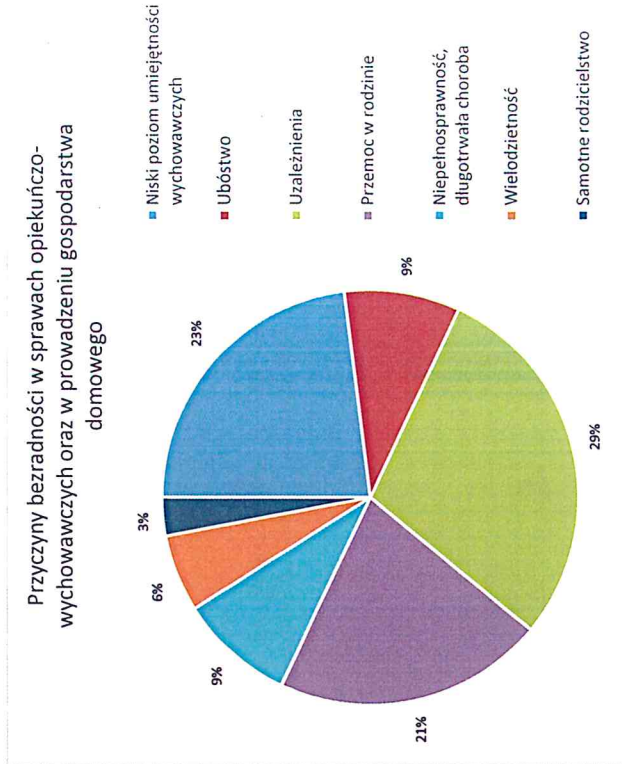

Źródło danych: ankieta wśród mieszkańców gminy Krośnice

III.1.3. Przyczyny, zdaniem mieszkańców, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego

Trzy główne, w opinii ankietowanych, przyczyny bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego to uzależnienia, niski poziom umiejętności wychowawczych oraz przemoc w rodzinie. W sumie otrzymały prawie 3/4 wszystkich wskazań (73%), z czego najwięcej – uzależnienia (29%), niski poziom umiejętności wychowawczych – 23%, a przemoc w rodzinie – 21%. Wyraźnie mniej wskazań dotyczyło ubóstwa oraz niepełnosprawności i długotrwałej choroby – po 9%. W najmniejszym stopniu do bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego przyczyniają się, zdaniem respondentów, wielodzietność i samotne rodzicielstwo, odpowiednio: 6% i 3% wskazań.

Wykres 6. Przyczyny, zdaniem mieszkańców, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego

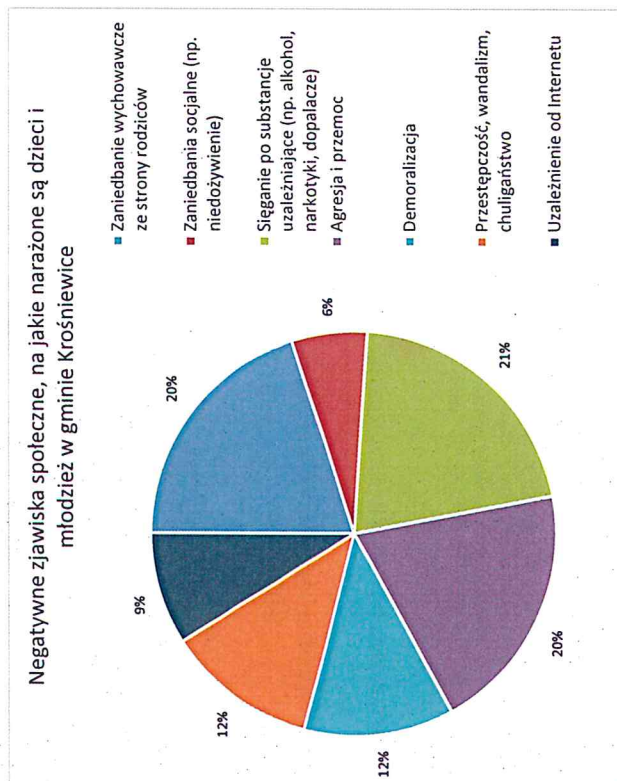
Źródło danych: ankieta wśród mieszkańców gminy Krośnice

III.2. Problemy dzieci i młodzieży i ich przyczyny

III.2.1. Negatywne zjawiska społeczne, na które, zdaniem mieszkańców, narażone są dzieci i młodzież

Najczęściej wymienianym przez ankietowanych negatywnym zjawiskiem społecznym, na które narażone są dzieci i młodzież w gminie Krośnice, jest sięganie po substancje uzależniające, np. alkohol, narkotyki i dopalacze (21% wskazań). Prawie taką samą ilość wskazań miały zaniedbanie wychowawcze ze strony rodziców oraz agresja i przemoc (oba po 20%). Po 12% wskazań otrzymały demoralizacja oraz przestępczość, wandalizm i chuligaństwo. 9% wskazań dotyczyło uzależnienia od internetu, a 6% - zaniedbań socjalnych, np. niedożywienia.

Wykres 7. Negatywne zjawiska społeczne, na które, zdaniem mieszkańców, narażone są dzieci i młodzież

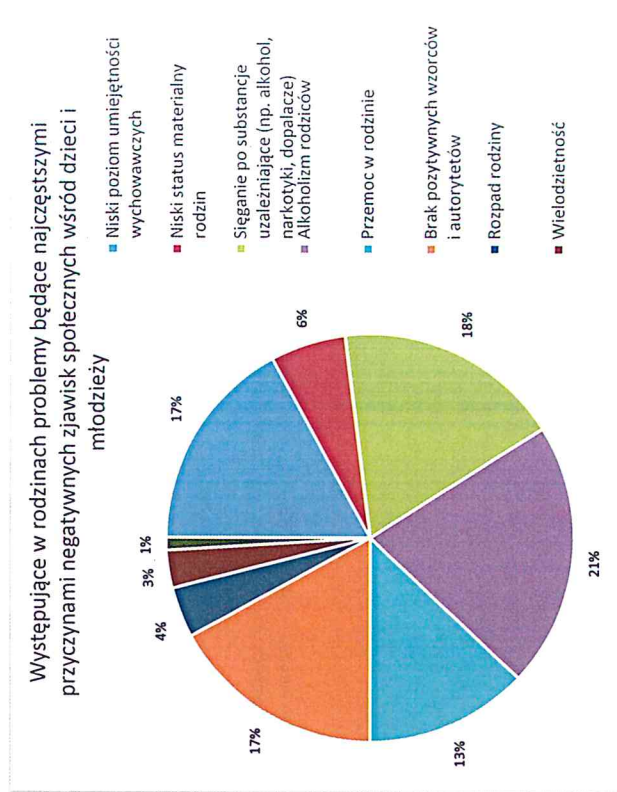
Opinie te potwierdzają w znacznym stopniu wyniki, przeprowadzonej wśród kadry zarządzającej placówkami oświatowymi, ankietę dotyczącej problemów występujących w środowisku dzieci i młodzieży szkolnej. Do problemów tych należą: alkoholizowanie się, palenie papierosów, zaniedbanie przez dom, przemoc w rodzinie – wszystkie zarówno wśród

uczniów liceum, jak i szkół podstawowych, a ponadto narkotyzowanie się, agresja i przemoc, autoagresja i uzależnienie od internetu – wśród młodzieży licealnej.

III.2.2. Problemy występujące w rodzinach, które, zdaniem mieszkańców, są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży

W odniesieniu do występujących w rodzinach problemów, za będącą najczęstszą przyczyną negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży najwięcej ankietowanych osób (21%) wskazało alkoholizm rodziców. Relatywnie duża ilość wskazań dotyczyła też: sięgania przez dzieci i młodzież po substancje uzależniające np. alkohol, narkotyki, dopalacze (18%), niskiego poziomu umiejętności wychowawczych (17%) oraz braku pozytywnych wzorców i autorytetów (także 17%). Istotnym czynnikiem przyczyniającym się do negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży była też, zdaniem ankietowanych osób, przemoc w rodzinie (13%). Znacznie rzadziej, ich zdaniem, przyczyną były: niski status materialny rodzin, rozpad rodziny, wielodzietność oraz niepełnosprawność i choroby w rodzinie.

Wykres 8. Występujące w rodzinach problemy będące najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży

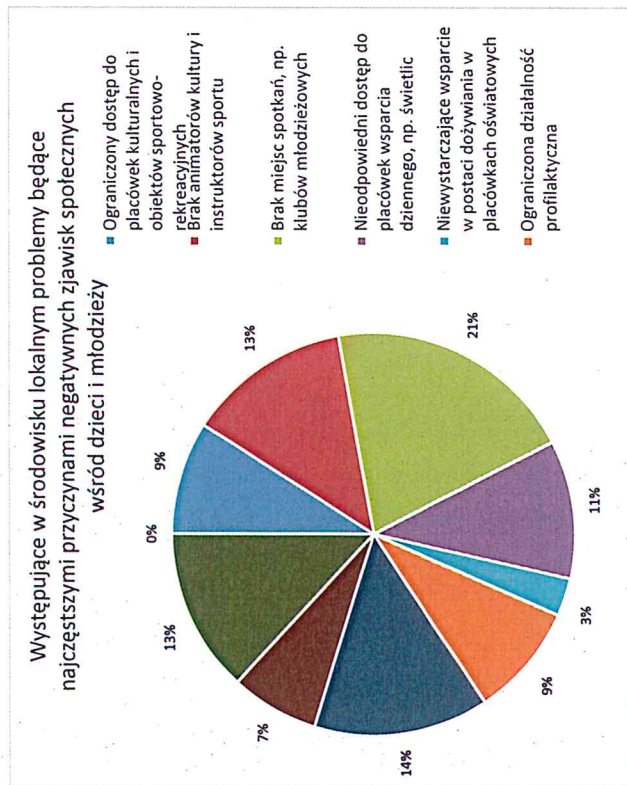

Podobny, ale nie identyczny, obraz tworzą odpowiedzi na ankiety przeprowadzone wśród kadry zarządzającej placówkami oświatowymi w gminie. Jako problemy będące najczęstszą przyczyną negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży wskazywano częściej: uzależnienia, przemoc domową i rozpad rodziny, a rzadziej: brak pozytywnych wzorców, niedostateczne umiejętności wychowawcze rodziców oraz brak pracy.

III.2.3. Problemy występujące w środowisku lokalnym, które, zdaniem mieszkańców, są najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży

Najczęściej wskazywaną (21% wskazań) przez ankietowane osoby przyczyną negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży był brak miejsc spotkań, np. klubów młodzieżowych. 14% wskazań dotyczyło ograniczonego dostępu do specjalistycznego wsparcia, np. pedagoga, psychologa. Po 13% wskazań uzyskano: brak perspektyw po zakończeniu edukacji oraz brak animatorów kultury i instruktorów sportu. Niewystarczającego dostępu do placówek wsparcia dziennego, np. świetlic dotyczyło 11% wskazań. Po 9% wskazań uzyskano: ograniczony dostęp do placówek kulturalnych i obiektów sportowo-rekreacyjnych oraz ograniczona działalność profilaktyczna.

Wykres 9. Występujące w środowisku lokalnym problemy będące najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży

Źródło danych: ankieta wśród mieszkańców gminy Krośnice

Brak odpowiedniego nadzoru ze strony służb społecznych i policji był przyczyną negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzieży otrzymał 3% wskazań. Najmniej wskazań dotyczyło niewystarczającego wsparcia w postaci dożywiania w placówkach oświatowych oraz złych wzorców do naśladowania.

III.3. Potrzeby dzieci i młodzieży i sposoby ich realizacji

III.3.1. Najważniejsze potrzeby dzieci i młodzieży

Przedstawiciele placówek oświatowych, odpowiadając na skierowane do nich pytanie, za najważniejsze potrzeby dzieci i młodzieży uznali:

- potrzebę bezpieczeństwa, zarówno w szkole i środowisku rodzinnym jak i szerzej rozumianego,
- potrzebę akceptacji i uznania,
- potrzebę poczucia własnej wartości, pozytywnej samooceny,
- potrzebę autoekspresji, autonomii i realności ograniczeń,
- potrzebę radzenia sobie w trudnych, stresujących sytuacjach,
- potrzebę zdrowego trybu życia
- potrzebę pozytywnych wzorców,
- potrzebę inspiracji (kontakty z ciekawymi ludźmi),
- potrzebę kontaktu i właściwych relacji z rówieśnikami.

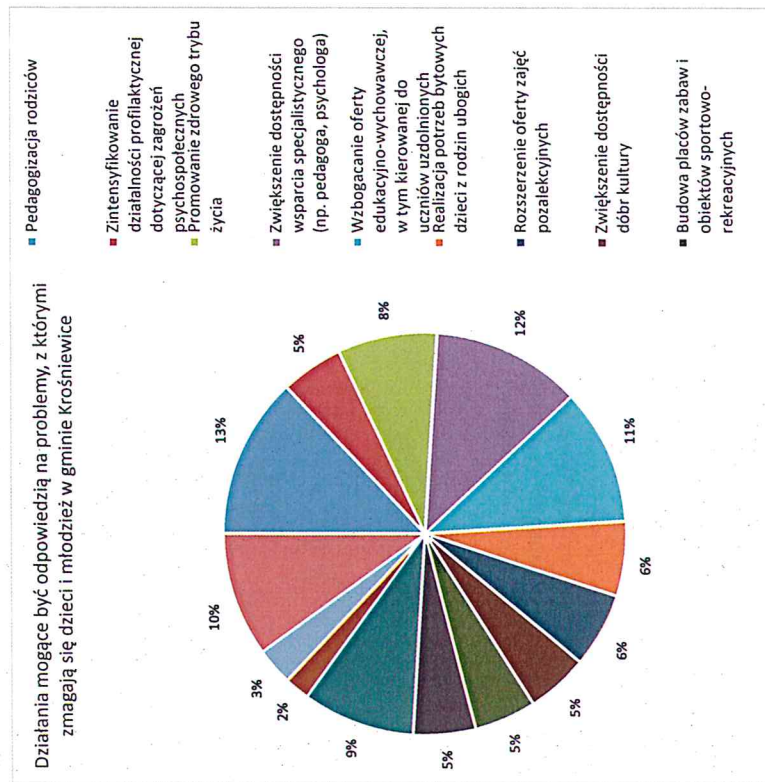
Realizacja potrzeb dzieci i młodzieży wymaga pomocy im w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień. Temu służą porady i konsultacje, warsztaty psychoedukacyjne, dodatkowe zajęcia np. dydaktyczno-wyrównawcze, czy zajęcia specjalistyczne np. logopedyczne, korekcyjno-kompensacyjne, rewalidacyjne, integracji sensorycznej, rehabilitacji ruchowej. Wymaga także uczenia ich dbania o właściwe relacje rówieśnicze.

By umożliwić realizację potrzeb dzieci i młodzieży niezbędne jest również wspieranie rodziców w radzeniu sobie z problemami wychowawczymi, a w razie potrzeby – kierowania młodych ludzi do instytucji oraz specjalistów: szkolnego pedagoga, wychowawcy, doradcy zawodowego w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

III.3.2. Działania mogące, w opinii mieszkańców, być odpowiedzią na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzieży

Z długiej listy działań mogących stanowić odpowiedź na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzieży w gminie Krośnice, najwięcej wskazań ankietowanych dotyczyło pedagogizacji rodziców (13%), zwiększenia dostępności wsparcia specjalistycznego, np. pedagoga, psychologa (12%) oraz wzbogacania oferty edukacyjno-wychowawczej, w tym kierowanej do ludzi uzdolnionych (11%). Tylko nieco mniej wskazań odnosiło się do dostosowywania kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy (10%), organizowania miejsc spotkań dla młodzieży (9%) oraz promowania zdrowego trybu życia (8%). Ponad 5% wskazań dotyczyło jeszcze realizacji potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich i rozszerzenia oferty zajęć pozalekcyjnych – po 6%.

Wykres 10. Działania mogące być odpowiedzią na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież w gminie Krośnice

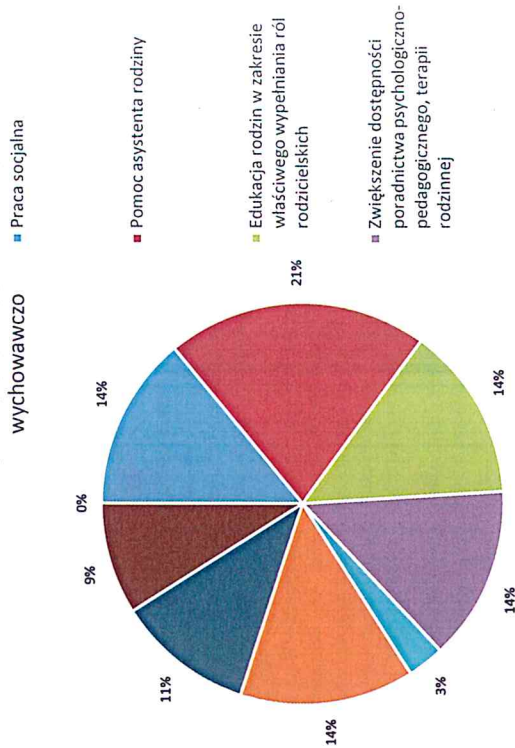
Źródło danych: ankieta wśród mieszkańców gminy Krośnice

III.3.3. Działania, które zdaniem mieszkańców, poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo

Za działania, które poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo, najczęściej uznawano pomoc asystenta rodziny (21% wskazań). Relatywnie dużo wskazań dotyczyło edukacji rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, zwiększenia dostępności poradnictwa psychologiczno-pedagogicznego, terapii rodzinnej, pomocy w znalezieniu zatrudnienia oraz pracy socjalnej - wszystkich po 14%. Profilaktyka i terapia uzależnień i przemocy w rodzinie, poszerzenie oferty instytucji i organizacji wspierających rodzinę uzyskały 11%, a zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży do alternatywnych form

spędzania wolnego czasu – 9% wskazań. Najmniej wskazań – 3% dotyczyło wyższych świadczeń pieniężnych dla rodzin wielodzietnych i niepełnych.

Wykres 11. Działania, które poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo

Źródło danych: ankieta wśród mieszkańców gminy Krośnice

IV. SYSTEM INSTYTUCJONALNEGO WSPIERANIA RODZIN W GMINIE KROŚNIEWICACH

System pomocy społecznej w Krośniewicach tworzy jednostka organizacyjna pomocy społecznej prowadzona przez gminę, a także, pośrednio, inne jednostki organizacyjne gminy, działające w szeroko rozumianym obszarze polityki społecznej, zdrowia, edukacji i oświaty.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie swoich kompetencji pełni rolę jednostki koordynującej wszystkie działania podejmowane w ramach tego systemu.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośniewicach zatrudniał w 2019 roku 27 pracowników, w tym: kierownika, głównego księgowego, pomoc administracyjną, sekretarkę, pracowników działu pomocy środowiskowej: 5 specjalistów pracy społecznej, 1 pracownika socjalnego, 1 asystenta rodziny, pracowników działu usług opiekuńczych i osób niepełnosprawnych: 1 specjalistę pracy społecznej, 9 opiekunek, 2 pielęgniarki psychiatryczne, pracowników działu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych: 2 referentów, 2 inspektorów.

Założeniem funkcjonującego systemu jest współpraca, współdziałanie i partnerstwo w tworzeniu i realizacji programów z obszaru polityki społecznej, rozwijaniu aktywnych form pomocy, w których potrzebujący angażowani są w proces zmiany, a także w tworzeniu warunków i promowaniu aktywności społecznej różnych środowisk.

Funkcjonujący w gminie Krośniewicach system pomocy społecznej zapewnia kompleksową pomoc dla:

- dzieci i młodzieży,
- rodzin z trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi,
- osób bezrobotnych,
- osób bezdomnych,
- osób uzależnionych i ich rodzin,
- ofiar przemocy,
- osób niepełnosprawnych,
- osób długotrwale lub ciężko chorych,
- osób starszych.

Przedstawiony system mieści się w znacznie szerszej strukturze pomocowej, tworzonej również przez inne jednostki organizacyjne gminy (Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji, przedszkola, szkoły podstawowe, liceum) jednostki powiatowe (Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, domy pomocy społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Dom Dziecka, szpitale, zakłady opiekuńczo - lecznicze, szkoły ponadgimnazjalne), sądownictwo, publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, służby mundurowe (w szczególności Komisariat Policji w Krośniewicach), sektor gospodarczy oraz organizacje pozarządowe.

Tabela 2. Podmioty działające na rzecz rodziny i dziecka w gminie Krośniewice

Podmiot	Zakres działań
Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośniewicach	Świadczenie pomocy wynikającej m.in. z ustaw o: pomocy społecznej, wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej, o świadczeniach rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Pełnienie roli jednostki koordynującej wszystkie działania podejmowane w ramach systemu pomocy społecznej. Integrowanie i koordynacja działań wynikających z ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W skład zespołu wchodzi przedstawiciel instytucji działających na rzecz rodziny i dziecka: MGOPS, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komisariatu Policji, pedagogy szkolni (Liceum Ogólnokształcące, Szkoła Podstawowa Nr 1 w Krośniewicach), Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Zdrowie” w Krośniewicach, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Łęczycy, Prokuratury Rejonowej w Łęczycy
Gminny Zespół Interdyscyplinarny	Inicjowanie działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z uzależnień oraz integracji społecznej osób uzależnionych. Wsparcie osób dotkniętych problemem uzależnienia
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Krośniewicach	Realizacja zadań powiatu z zakresu pomocy społecznej, rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, rehabilitacji społecznej.
Punkt Konsultacyjno-Informacyjny dla osób uzależnionych od alkoholu w Krośniewicach	Świadczenie porad w ramach wczesnej interwencji, doradztwo i poradnictwo (psycholog, pracownik socjalny), terapia krótko- i długoterminowa, porady prawne, porady socjalno-bytowe. Poradnia jest publiczną placówką oświatową, której celem jest zdiagnozowanie i określenie indywidualnych potrzeb klienta w zakresie edukacji i terapii oraz współpraca w tym obszarze z placówkami oświatowo-wychowawczymi.
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie	Obejmuje opieką dzieci i młodzież od urodzenia do ukończenia edukacji - w zakresie diagnozowania, orzekania, terapii i szeroko pojętej profilaktyki. Dysponuje zespołem specjalistów: psychologów, pedagogów, logopedów i innych terapeutów.
Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji w Krośniewicach	GCKSiR prowadzi różnorodną działalność. Stara się być instytucją otwartą dla wszystkich, daje możliwość rozwoju artystycznego artystom amatorom i prezentowania ich dorobku na scenach zarówno lokalnych, jak podczas wyjazdów na przeglądy i festiwale. Organizuje również występy znanych artystów (koncerty i spektakle) podczas wydarzeń kameralnych i plenerów oraz wyjazdy do profesjonalnych teatrów czy filharmonii, w których liczny udział biorą osoby z różnych grup wiekowych. Można wziąć udział w warsztatach edukacyjnych, rękodzieła artystycznego, pokazach filmowych, bądź stać się częścią dużych wydarzeń i projektów, na które pozyskiwane są
Ośrodek Kultury OSPa	
Biblioteka Publiczna	
Świetlica „Andersówka”	
Hala Sportowa	

	<p>dofinansowania.</p> <p>Przy GCKSIR działa 5 grup artystycznych: Chór A cappella, Chór Seniorów „Młodzi Duchem”, Teatr „Nie-Za-Wielki”, Orkiestra Dęta z Krośnic, Kapela „Krośniacy”.</p> <p>GCKSIR organizuje regularne zajęcia sportowe dla osób w różnym wieku. W hali sportowej GCKSIR prowadzone są stałe 3 sekcje: 2 sekcje dla dzieci i młodzieży, 1 dla seniorów. Poza tym przy hali sportowej prowadzą swoją działalność kluby sportowe, fundacje i stowarzyszenia prowadzące zajęcia dla grup mieszaných.</p> <p>Biblioteka Publiczna organizuje różne formy edukacji i popularyzowania czytelnictwa jak lekcje biblioteczne, spotkania autorskie, konkursy, zajęcia w czytelnicy, warsztaty czytelniczo-artystyczne dla dzieci, imprezy kulturalne z książką w tle i służące pielęgnowaniu polskich tradycji, np. Czytanie Narodowe, Świątowy Dzień Pluszowego Misia, Noc Bibliotek, andrzejki, seanse filmowe lektur i bajek i wiele innych.</p>
Miejskie Przedszkole w Krośnicach	Różnorodne działania wychowawcze i edukacyjne dzieci w wieku 3-6 lat, w tym projekty edukacyjne, kółka zainteresowań, zajęcia biblioteczne, artystyczne, imprezy okolicznościowe, konkursy, wizyty i spotkania edukacyjne; dożywanie dzieci.
Szkoła Podstawowa nr 1 w Krośnicach	Różnorodne działania wychowawcze i edukacyjne dzieci i młodzieży w wieku 6-15 lat, w tym projekty edukacyjne, kółka zainteresowań, zajęcia biblioteczne, artystyczne, imprezy okolicznościowe, konkursy, wizyty i spotkania edukacyjne, doradztwo zawodowe; dożywanie dzieci.
Szkoła Podstawowa im. generała Władysława Andersa w Nowem „Elementarz” z Oddziałem Przedszkolnym w Jankowicach	Różnorodne działania wychowawcze i edukacyjne młodzieży w wieku 15-19 lat, w tym projekty edukacyjne, kółka zainteresowań, zajęcia biblioteczne, artystyczne, imprezy okolicznościowe, konkursy, wizyty i spotkania edukacyjne.
Liceum Ogólnokształcące w Krośnicach	Stowarzyszenie „INTEGRACJA” w Krośnicach
Fundacja Ekologiczna Wychowanie i Sztuka „Elementarz” w Katowicach	Prowadzenie Szkoły Podstawowej z Oddziałem Przedszkolnym w Jankowicach, prowadzenie nauczania domowego polskich dzieci z różnych krajów, realizacja projektów edukacyjnych, zdrowotnych, sportowych, integracyjnych, rekreacyjnych.
Fundacja „Abi” w Woli Nowskiej	Fundacja Abi powstała z połączenia chęci niesienia pomocy i zamiłowania do zwierząt, a także sportu. W zespole fundacji są m.in: psycholog, pedagog, instruktor dogoterapii i hipoterapii, instruktorzy rekreacji ruchowej ze specjalnością jazda konna, trenerzy UEFA kl.C, osoby z uprawnieniami kierownika i wychowawcy kolonii dla dzieci i młodzieży. Obecnie główna działalność obejmuje prowadzenie Akademii Abi - juniorskich i młodzieżowych drużyn piłkarskich, które systematycznie trenują w Krośnicach a także naukę jazdy konnej. Fundacja stara się wspierać przede wszystkim dzieci i młodzież w dążeniu do rozwijania pasji, zamiłowań,

	kształtowania charakterów, spełnianiu marzeń a przede wszystkim pomóc im w lepszym starcie w dorosłe życie. Popularyzacja kultury fizycznej i sportu wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.
Młodzieżowy Uczniowski Klub Sportowy „Expom” w Krośnicach	
Miejski Klub Sportowy „Expom” Krośnianka w Krośnicach	
Krośnickie Stowarzyszenie Cyklistów	
Parafia Najświętszej Maryi Panny w Krośnicach	Działania na rzecz rodzin i dzieci, w tym m.in.: wsparcie duszpasterskie, pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzinnych, organizowanie zajęć sportowych i wypoczynku, pomoc rzeczowa w formie paczek świątecznych, pikniki parafialne i międzyparafialne.
Parafia św. Floriana w Nowem	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie bezpieczeństwa pożarowego
Ochotnicza Straż Pożarna w Krośnicach	

IV.1. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez placówki oświatowe

W rezultacie przeprowadzonej ankiety, zaadresowanej do placówek oświatowych, uzyskano następujący obraz potencjału i aktywności tych placówek na rzecz rozwoju dzieci i młodzieży.

IV.1.1. Zasoby oraz działania profilaktyczne i wychowawcze placówek oświatowych

Tabela 3. Zasoby oraz działania profilaktyczne i wychowawcze placówek oświatowych

Rodzaj zasobu	Liceum Krośnicach	Ogólnokształcące w Krośnicach	Szkoła Podstawowa nr 1 w Krośnicach	Szkoła Podstawowa w Nowem	Szkoła Podstawowa Fundacji Elementarz w Jankowicach	Miejskie Przedszkole w Krośnicach	Ogółem
Pedagog	X	X	X	X	-	-	3
Pielęgniarka	X	X	X	X	X	-	4
Logopeda	-	X	X	X	X	-	4
Psycholog	-	-	-	-	-	-	0
Doradca zawodowy	-	X	X	X	X	-	3
Dożywanie	-	X	X	X	X	-	4
Sprzęt audiowizualny	-	X	X	X	X	-	4
Biblioteka szkolna	X	X	X	X	X	-	5
Świećca szkolna	-	X	X	X	X	-	3
Stółowka	X	-*	-	X	X	-	3
Sala gimnastyczna	X	-*	X	X	-	-	3
Boisko szkolne (plac zabaw)	X	X*	X	X	X	X	5
Pracownia komputerowa z internetem	X	X	X	X	X	-	4
Klasy integracyjne	-	-	X	-	-	X	2
Inny	-	-	-	-	-	X**	1

Źródło danych: placówki oświatowe w gminie Krośnice

Wszystkie placówki oświatowe są wyposażone w bibliotekę.

Także wszystkie posiadają lub wkrótce będą posiadały (Szkoła Podstawowa nr 1 w Krośnicach) boisko szkolne albo (w przypadku Miejskiego Przedszkola) plac zabaw.

Wszystkie szkoły dysponują też pracownią komputerową z dostępem do sieci internetowej.

Także wszystkie szkoły w praktyce dysponują salą gimnastyczną (największa placówka - Szkoła Podstawowa nr 1 w Krośnicach korzysta z hali sportowej).

Wszystkie trzy szkoły podstawowe: w Krośnicach, Nowem i Jankowicach mają świetlicę.

Dwie szkoły: Liceum Ogólnokształcące w Krośnicach i Szkoła Podstawowa Fundacji

Elementarz w Jankowicach posiadają stołówkę. Z pomieszczenia stołówki w LO korzysta też

Szkoła Podstawowa nr 1.

Sprzętem audiowizualnym dysponują wszystkie szkoły podstawowe oraz przedszkole.

Jeśli idzie o ofertę placówek wykraczającą poza czysto dydaktyczną, najlepiej wygląda dostęp do piekarniarki – mają go wszystkie placówki poza Miejskim Przedszkolem.

Wszystkie szkoły podstawowe i przedszkole prowadzą dożywianie uczniów.

Te same placówki zapewniają swoim podopiecznym dostęp do logopedy.

W Szkole Podstawowej w Nowem i w Miejskim Przedszkolu funkcjonują klasy integracyjne.

Wszystkie szkoły podstawowe, ale nie liceum, oferują usługi doradcy zawodowego.

Natomiast liceum ogólnokształcące i dwie szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa nr 1 w

Krośnicach i Szkoła Podstawowa w Nowem, zapewniają opiekę pedagoga.

Miejskie Przedszkole dysponuje pedagogiem specjalnym, rehabilitantem, terapeutą

integracji sensorycznej i gabinetem integracji sensorycznej.

Niestety, żadna z placówek oświatowych w gminie Krośnice nie zapewnia uczniom opieki

psychologa. Jest to ewidentny słaby punkt systemu wsparcia rozwoju dzieci i młodzieży w

gminie. Można się spodziewać, że potrzeby w tym zakresie jeszcze wzrosną w rezultacie

pandemii COVID-19.

Do działań profilaktycznych i wychowawczych placówek oświatowych w gminie Krośnice należą:

- w Liceum Ogólnokształcącym: rozmowy indywidualne z uczniami; spotkania z rodzicami; pomoc psychologiczno-pedagogiczna – udzielana w szkole przez wychowawców, nauczycieli i pedagoga, po zdiagnozowaniu problemu; współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną; szkolenia nauczycieli;
- w Szkole Podstawowej nr 1 w Krośnicach:
 - wsparcie psychologiczno-pedagogiczne wszystkich uczniów, zwłaszcza tych z opiniami i orzeczeniami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, z uwzględnieniem różnicowanych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych uczniów, poprzez:
 - udzielanie bieżących porad i konsultacji,
 - współorganizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z zaleceniami poradni,
 - zapewnienie dodatkowych zajęć, np. dydaktyczno-wyrównawczych i specjalistycznych: rewalidacyjnych, logopedycznych, rehabilitacji ruchowej, terapii SI,
 - zapewnienie wsparcia nauczycieli specjalistów,
 - udział w projekcie „Ja nie widzę Ciebie, Ty zobacz mnie” - w ramach edukacji włączającej,
 - organizowanie warsztatów psychoedukacyjnych;

- wykorzystanie w procesie edukacyjnym narzędzi i zasobów cyfrowych oraz metod kształcenia na odległość; bezpieczne i efektywne korzystanie z technologii cyfrowej, poprzez: dbanie o bezpieczeństwo uczniów, prawidłowe relacje i kulturę w sieci poprzez systematyczne monitorowanie wpisów i zachowania na lekcjach online,
- udział w projekcie „Bezpieczna przystań” UNICEF, rozwijającym świadome i bezpieczne korzystanie z mediów społecznościowych i internetu,
- propagowanie bezpiecznego korzystania z internetu przez pogadanki online, udział w projektach;

• działania wychowawcze szkoły – wychowanie do wartości – kształtowanie postaw i

respektowanie norm społecznych:

- prelekcje, dyskusje, pogadanki online podczas zajęć z wychowawcą, dotyczące takich

wartości jak: praca, patriotyzm, przyjaźń, miłość, szacunek, zdrowie, odpowiedzialność,

- zwracanie uwagi na istotne problemy społeczne: zdrowotne, prawne, finansowe,

klimatyczne i ochrony środowiska;

• profilaktyka uzależnień:

- realizacja programu profilaktycznego „Dbam o swoje zdrowie”, w ramach którego została

poruszona problematyka uzależnień od narkotyków i substancji psychoaktywnych,

profilaktyka zdrowia dzieci i młodzieży oraz skutków nadmiernego korzystania z nowych

technologii cyfrowych. W ramach programu odbyły się: spektakl profilaktyczny online „Co w

trawie piszczy”, warsztaty profilaktyczne „Dbam o swoje zdrowie” oraz „Myślę pozytywnie”,

prelekcje dla uczniów „Potrafę mówić NIE”, „Jestem asertywny”, przygotowanie ulotek i

innych materiałów edukacyjnych dla rodziców.

• w Szkole Podstawowej im. gen. Władysława Andersa w Nowem:

• zwiększenie bezpieczeństwa, profilaktyka zachowań ryzykownych, poprzez kształtowanie

właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia;

• budowanie relacji i kształtowanie postaw społecznych: kształtowanie umiejętności

nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, zgodnej współpracy z zachowaniem

norm i zasad;

• edukacja zdrowotna: kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie

zdrowego trybu życia.

• w Szkole Podstawowej Fundacji „Elementarz” z Oddziałem Przedszkolnym w Jankowicach:

• apele szkolne, inscenizacje, pogadanki

• konkurs Sanepid-u „Trzymaj formę”

• w Miejskim Przedszkolu w Krośnicach:

• Program profilaktyki z zakresu: zdrowie i profilaktyka uzależnień, mający na celu:

- uświadomienie niebezpieczeństw związanych z uzależnieniami,

- zapoznanie z rodzajami uzależnień i ich różnymi odmianami,

- kształtowanie prawidłowej asertywnej postawy u dzieci wobec środków uzależniających,

- uświadomienie dzieciom wartości zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów,

- budowanie przez dzieci pozytywnego obrazu samego siebie,

- nawiązywanie współpracy ze środowiskiem lokalnym,

- wspieranie rodziców w zakresie profilaktyki uzależnień;
- projekt „Zdrowo jem, więcej wiem”, którego głównym celem jest wykształcenie u dzieci postaw prozdrowotnych poprzez uczenie zasad zdrowego odżywiania oraz przekazywanie wiedzy na temat produktów służących zdrowiu i produktów dla zdrowia szkodliwych. Ważnym celem jest również uświadomienie związku pomiędzy żywieniem a występowaniem wielu chorób i dolegliwości oraz podkreślenie roli codziennej aktywności fizycznej w profilaktyce zdrowotnej;
- „Czyste powietrze wokół nas” – ochrona przed szkodliwym wpływem dymu tytoniowego. Zajęcia mają charakter warsztatowy. Ta forma dostarcza dzieciom najwięcej okazji do uczenia się przez doświadczenie i, zgodnie z zasadami nowoczesnej edukacji zdrowotnej, akcentuje aktywny udział dzieci w procesie uczenia się;
- „Śmiało rozmawiamy dla dobra dzieci” – celem jest: poszerzenie wiedzy rodziców i nauczycieli na temat przyczyn, przebiegu i objawów chorób wieku przedszkolnego, aby szybko i w odpowiedni sposób zapobiegać ich rozprzestrzenianiu;
- „Zbieraj baterie” – ogólnopolski program edukacyjny dla szkół na temat prawidłowego pozbywania się zużytych baterii i telefonów komórkowych. Mając na uwadze znaczenie edukacji ekologicznej we współczesnym świecie, program inicjuje szereg wartościowych działań, mających na celu zapoznanie dzieci i młodzieży z wybranymi problemami z zakresu ochrony środowiska naturalnego;
- program „Kubusiowi przyjaciele natury”, którego celem są proekologiczna edukacja dzieci i zachęcenie ich do ruchu już od najmłodszych lat – wykształcenie troski o środowisko naturalne, nauka zasad ekologii oraz przekazywanie wiedzy, dlaczego warto jeść owoce i warzywa i jakie są korzyści płynące z ruchu.

IV.1.2. Współpraca placówek oświatowych z rodzicami oraz instytucjami i organizacjami

Wszystkie placówki oświatowe w gminie współpracują, jakkolwiek w różnicowanym zakresie, z rodzicami oraz instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz prawidłowego rozwoju i bezpieczeństwa dzieci i młodzieży. Współpraca z rodzicami wydaje się mieć najbardziej rutynowy charakter, są to głównie zbiorowe spotkania z rodzicami (tzw. wywiadówki) lub też spotkania indywidualne w przypadku większych problemów wychowawczych dziecka lub w jego nauce. W niektórych placówkach rodzice uczestniczą w przygotowaniu uroczystości szkolnych i w samych uroczystościach.

Szerszy zakres ma współpraca z innymi instytucjami lub organizacjami. Partnerami szkół są najczęściej: Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kutnie, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminne Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji / Biblioteka Publiczna, Policja. Inne instytucje / organizacje współpracujące to: Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Kutnie, Sąd Rejonowy w Łęczycy – Wydział Rodziny i Nieletnich, Państwowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Kutnie, Ochotnicza Straż Pożarna, lekarz podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarka, stomatolog.

Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną (PPP) w Kutnie obejmuje: diagnozowanie uczniów – badania psychologiczno-pedagogiczne i wskazywanie sposobu rozwiązania trudności ucznia w celu poprawy jego funkcjonowania w szkole i w domu,

kierowanie uczniów do specjalistów na badania, wydawanie przez PPP opinii i orzeczeń dotyczących uczniów, wspomaganie nauczycieli i rodziców w pracy korekcyjno-kompensacyjnej z dzieckiem oraz wspomaganie rozwoju dzieci zdolnych, realizację kampanii dotyczących profilaktyki oraz realizację szkoleń i warsztatów psychoedukacyjnych, np. z doradztwa zawodowego dla nauczycieli i szkoleń dla rodziców.

Współpraca z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej ma zróżnicowany zakres, zależnie od placówki edukacyjnej. W niektórych przypadkach ogranicza się do dofinansowania posiłków dzieciom będącym w trudnej sytuacji materialnej. W innych obejmuje także: wymianę informacji i konsultacje, rozmowy i wywiady środowiskowe, wsparcie i pomoc w rozwiązywaniu problemów rodzinnych ucznia, współpracę z pracownikami socjalnymi MGOPS, pracę przedstawiciela placówki w Gminnym Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Współpraca z Gminnym Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji (GCKSIR) / Biblioteką Publiczną obejmuje udział dzieci i młodzieży w lokalnych uroczystościach organizowanych przez GCKSIR m.in. Wielkiej Orkiestrze Świątecznej Pomocy, spektaklach teatralnych dla dzieci, konkursach plastycznych i recytatorskich organizowanych przez Bibliotekę Publiczną, spotkaniach z ciekawymi ludźmi, olimpiadzie przedszkolaków, udział przedszkolaków w zajęciach bibliotecznych i akcji „Cała Polska czyta dzieciom”

Współpraca z Policją obejmuje różnorakie szkolenia i spotkania z jej przedstawicielami, o tematyce dostosowanej do grupy wiekowej, a także kontrolę pojazdów przed wyjazdem dzieci na wycieczki autokarowe.

Współpraca placówek oświatowych z Powiatowym Centrum Pomocy w Rodzinie w Kutnie dotyczy ich uczniów żyjących w rodzinach zastępczych i obejmuje współpracę z koordynatorami rozmowy i wywiady środowiskowe.

Współpraca z Sądem Rejonowym w Łęczycy – Wydziałem Rodziny i Nieletnich obejmuje współdziałanie z kuratorami społecznymi i zawodowymi rodzin objętych ich opieką.

Współpraca z Państwową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Kutnie wiąże się z programami profilaktycznymi, w tym, w ostatnim okresie, funkcjonowaniem w warunkach pandemii COVID-19.

Współpracę z Ochotniczą Strażą Pożarną prowadzi Miejskie Przedszkole w Krośniewicach w formie wycieczek do remizy OSP w Krośniewicach, gdzie dzieci poznają sprzęt strażacki i uczestniczą w próbnej ewakuacji. Są także uczone przez strażaków bezpiecznego obchodzenia się z ogniem i zasad bezpieczeństwa pożarowego.

Współpraca z lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarką i stomatologiem dotyczy indywidualnej oceny stanu zdrowia uczniów, w tym profilaktycznych badań stomatologicznych.

IV.2. Pomoc rodzinom w trudnej sytuacji życiowej

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc społeczna może być

świadczona w formie pieniężnej i niepieniężnej, a podstawą przyznania pomocy - niezależnie od formy - jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego i wydanie na tej podstawie stosownej decyzji. Pomoc społeczna może zostać udzielona z urzędu, jednak przeprowadzenie wywiadu środowiskowego zazwyczaj poprzedzone jest podaniem wnioskodawcy o pomoc, do podania powinny zostać załączone dokumenty potwierdzające sytuację dochodową i osobistą rodziny.

W większości przypadków podstawą do udzielenia pomocy było równoczesne wystąpienie kilku przesłanek. Najczęściej występującą było bezrobocie. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej, mierzony jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby w osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem, wzrastał do 2015 roku, po czym zaczął spadać. Panująca w 2020 roku pandemia COVID-19 może jednak ten trend odwrócić.

Tabela 4. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej

Rok	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Wskaźnik bezrobocia	64%	82%	82%	78%	78%	72%

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Drugą najczęstszą przyczyną było ubóstwo. Liczba rodzin korzystających z pomocy systematycznie i szybko spadała od dłuższego czasu, ale w 2019 roku trend ten uległ odwróceniu. Kolejne dwie, na poziomie o połowę niższym niż ubóstwo, to długotrwała lub ciężka choroba oraz niepełnosprawność – obie o trendzie lekko rosnącym. Kolejną istotną przyczyną, chociaż na poziomie o połowę niższym niż niepełnosprawność jest potrzeba ochrony macierzyństwa. Inne przyczyny występowały mniej często.

Tabela 5. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie Krośnice w latach: 2017, 2018, 2019 (liczba rodzin)

Powód	Rok		
	2017	2018	2019
Bezrobocie	378	348	277
Ubóstwo	202	172	182
Długotrwała lub ciężka choroba	74	84	79
Niepełnosprawność	63	74	78
Potrzeba ochrony macierzyństwa	40	38	38
Bezradność ws. opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	11	10	12
Trudności po zwolnieniu z zakładu karnego	5	6	3
Alkoholizm	5	6	9
Bezdomność	3	2	2
Przemoc w rodzinie	1	2	2
Zdarzenie losowe	1	1	2
Narkomania	0	1	1
Sytuacja kryzysowa	0	0	1

Źródło danych: MGOPS Krośnice

IV.2.1. Formy pomocy społecznej udzielanej przez MGOPS

Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie w okresie 2017-2019 miała dość wyraźną tendencję malejącą – zmniejszyła się o blisko 18%. Nieco bardziej zmniejszyła się liczba rodzin-beneficjentów mieszkających na wsi – o nieco ponad 19%.

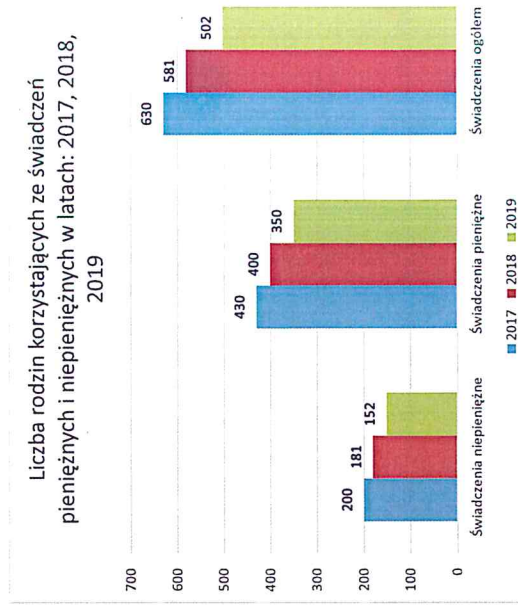
Tabela 6. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną - liczba rodzin, którym przyznano świadczenie

Liczba beneficjentów	Rok		
	2017	2018	2019
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie - ogółem	511	475	421
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenie – na wsi	229	211	185

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Znaczenie więcej rodzin korzystało ze świadczeń pieniężnych niż niepieniężnych. Liczba rodzin, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenia miała tendencję malejącą – zmniejszyła się w tym okresie o 1/5. W wyrażnie większym stopniu, o 24%, zmniejszyła się liczba korzystających ze świadczeń niepieniężnych, w mniejszym, o niecałe 19%, liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych.

Wykres 12. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach: 2017, 2018, 2019

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Wśród rodzin objętych pomocą społeczną, największy i rosnący udział miały rodziny jednoosobowe - w 2017 roku wynosił on blisko 45%, a w 2019 – nieco ponad 48%. Jednak ich bezwzględna liczba także spadała.

W odniesieniu do dzietności rodzin-beneficjentów pomocy, największą grupę stanowiły rodziny z 1 dzieckiem. Ich udział w grupie rodzin z dziećmi wynosił w 2019 roku prawie 37% i nieco się zmniejszył w porównaniu z 2017 rokiem.

Rodziny niepełne stanowiły w 2019 roku nieco ponad 12% ogółu rodzin-beneficjentów. Ich udział się zmniejszył w porównaniu z 2017 rokiem, kiedy to wynosił nieco ponad 13%.

Rodziny emerytów i rencistów ogółem stanowiły w 2019 roku blisko 19% ogółu rodzin-beneficjentów. Udział ten wzrósł bardzo wyraźnie w porównaniu z 2017 rokiem, kiedy to wynosił nieco ponad 13%. Wyraźnie ponad połowę tej grupy stanowiły osoby samotne.

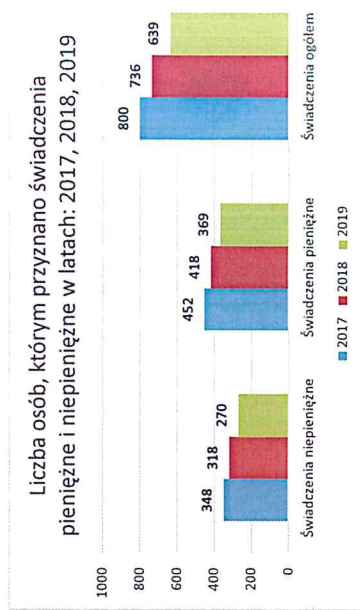
Tabela 7. Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Typ rodziny	Liczba rodzin ogółem			Liczba rodzin na wsi			Liczba osób w rodzinach ogółem		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Rodziny ogółem, w tym:	511	485	430	229	219	188	1 225	1 112	976
- 1-osobowe	229	233	207	93	95	84	229	233	207
- 2-osobowe	87	85	83	40	43	37	174	170	166
- 3-osobowe	72	63	47	31	29	19	216	189	141
- 4-osobowe	65	50	49	35	27	29	260	200	196
- 5-osobowe	32	30	26	16	13	11	160	150	130
- 6 i więcej osób	26	24	18	14	12	8	186	170	136
Rodziny z dziećmi ogółem, w tym:	188	173	147	91	86	68	759	698	593
- z 1 dzieckiem	72	69	54	30	35	22	200	195	144
- z 2 dzieci	65	56	49	38	29	26	257	219	188
- z 3 dzieci	30	29	28	13	12	13	148	151	145
- z 4 dzieci	11	11	9	3	5	3	70	66	55
- z 5 dzieci	5	5	4	4	3	2	35	37	30
- z 6 dzieci	2	0	0	1	0	0	19	0	0
- z 7 i więcej dzieci	3	3	3	2	2	2	30	30	31
Rodziny niepełne ogółem, w tym:	67	60	53	39	34	26	221	191	163
- z 1 dzieckiem	31	32	26	17	19	14	70	78	56
- z 2 dzieci	24	19	16	15	8	5	87	65	51
- z 3 dzieci	7	5	8	4	5	6	29	23	37
- z 4 i więcej dzieci	5	4	3	3	2	1	37	25	19
Rodziny emerytów i rencistów ogółem, w tym:	68	73	80	36	33	39	107	109	117
1-osobowe	43	50	52	17	19	23	43	50	52
- 2-osobowe	16	15	23	11	10	14	32	30	46
- 3-osobowe	5	5	3	5	4	2	15	15	9
- 4 i więcej osób	4	3	2	3	0	0	17	14	10

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Liczba osób, którym w latach 2017-2019 przyznano świadczenia miała tendencję malejącą – zmniejszyła się w tym okresie o 1/5. W większym stopniu, o ponad 22%, zmniejszyła się liczba korzystających ze świadczeń niepieniężnych, w mniejszym, o niecałe 19%, liczba korzystających ze świadczeń pieniężnych.

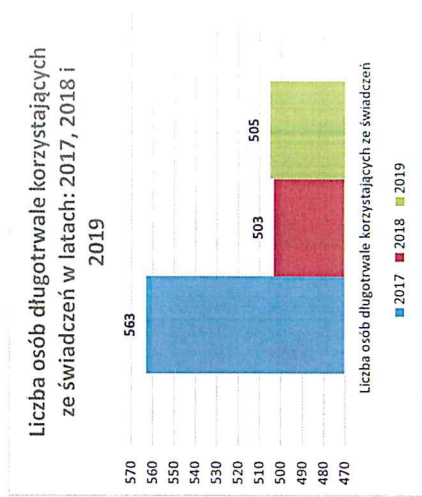
Wykres 13. Liczba osób, którym przyznano świadczenia pieniężne i niepieniężne w latach: 2017, 2018, 2019

Źródło danych: MGOPS

Liczba osób długotrwale korzystających ze świadczeń wyraźnie spadła w 2018 roku, by nieco wzrosnąć w roku 2019. Między 2017 a 2019 rokiem spadek ten wyniósł ponad 10%.

Wykres 14. Liczba osób długotrwale korzystających ze świadczeń w latach: 2017, 2018 i 2019

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Mimo to udział osób długotrwale korzystających w ogólnej liczbie osób, którym przyznano świadczenia, wzrósł w okresie 2017-2019 wyraźnie, bo o 9%.

Tabela 8. Udział osób długotrwale korzystających w ogólnej liczbie osób, którym przyznano świadczenia

Świadczenie	Rok		
	2017	2018	2019
Udział osób długotrwale korzystających w ogólnej liczbie osób, którym przyznano świadczenia	72,5%	70,2%	81,6%

Źródło danych: MGOPS Krośnice, obliczenia własne

IV.2.1.1. Zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym, wynikające z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej

- **Udzielanie schronienia oraz niezbędnej ubrania osobom tego pozabawionym**

Tabela 9. Udzielanie schronienia w okresie 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	3	4	4
Liczba rodzin	3	4	4
Liczba osób w rodzinach	3	4	4
Liczba świadczeń	168	1 025	908
Kwota świadczeń w zł	2 412	22 507	27 413

Źródło danych: MGOPS Krośnice

W okresie 2017-2019 schronienia udzielano 3-4 osobom rocznie. Nie zaistniała natomiast potrzeba zaopatrzenia potrzebujących w odzież. Wśród tych osób nie było rodzin z dziećmi.

- **Zapewnienie posiłku oraz dożywianie dzieci.**

Realizacja tego zadania opisana została w rozdziale IV.2.1.4.

- **Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych.**

Zasiłek okresowy przysługuje na podstawie art. 38 ustawy o pomocy społecznej i adresowany jest do osób i rodzin bez dochodów lub o dochodach niższych niż ustawowe kryterium oraz zasobach pieniężnych nie wystarczających na zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych, zwłaszcza ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego. W okresie 2017-2019 wyrażnie malały zarówno liczba beneficjentów, jak i liczba i wartość tych świadczeń.

Tabela 10. Zasiłki okresowe ogółem w okresie 2017-2019

Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Rok		
	2017	2018	2019
Liczba rodzin	331	283	224
Liczba osób w rodzinach	847	688	536
Liczba świadczeń	2 770	2 244	1 817
Kwota świadczeń w zł	1 170 609	921 525	778 518

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Głównym powodem przyznania zasiłku okresowego pozostawało przez cały okres 2017-2019 bezrobocie. Jednak udział osób, którym przyznano świadczenie z tego powodu w ogólnej liczbie beneficjentów zasiłku okresowego spadł w tym krótkim okresie z około 95% do około 85%. W mniejszym stopniu spadł udział świadczeń dla osób bezrobotnych w ogólnej liczbie świadczeń: z około 96% do około 91%.

Znacznie mniejszy udział jako powód przyznania zasiłku okresowego miały: niepełnosprawność oraz długotrwała choroba. Udział osób, którym przyznano świadczenie z tego powodu w ogólnej liczbie beneficjentów zasiłku okresowego z tych powodów wyniósł w 2019 roku odpowiednio: 6,5% i około 1,7%. Natomiast udział świadczeń dla osób niepełnosprawnych lub długotrwale chorych w ogólnej liczbie świadczeń wyniósł w tym czasie odpowiednio: 3,2% i 0,55%. Przy czym, udział niepełnosprawności jako przyczynę przyznania zasiłku okresowego miał tendencję rosnącą, a długotrwałej choroby – malejącą.

Tabela 11. Główne powody przyznania zasiłku okresowego w okresie 2017-2019

Powód	Bezrobocie			Długotrwała choroba			Niepełnosprawność		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano świadczenia	322	263	196	6	5	4	12	15	15
Liczba rodzin	315	259	193	6	5	4	12	14	14
Liczba osób w rodzinach	809	648	483	16	19	6	35	37	36
Liczba świadczeń	2 649	2 068	1 653	20	17	10	69	101	58
Kwota świadczeń w zł	1 143 299	866 453	755 474	3 486	4 735	1 320	14 253	14 492	11 837

Źródło danych: MGOPS Krośnice

- **Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych.**

Zasiłek celowy to świadczenie fakultatywne przyznawane na podstawie art. 39 ustawy o pomocy społecznej na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Świadczenie ma charakter jednorazowy.

Osobom bezdomnym i innym osobom nie posiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości

wydatków na świadczenia zdrowotne. Zasilek celowy może być przyznany również w formie biletu kredytowanego.

Tabela 12. Zasiłki celowe ogółem w okresie 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	190	198	140
Liczba świadczeń	240	245	181
Kwota świadczeń w zł	32 764	33 661	26 308

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Liczba osób, którym przyznano zasiłki celowe w okresie 2017-2019, po lekkim wzroście w 2018 roku, w 2019 roku spadła wyraźnie – o ponad 1/4. Podobną tendencję miała liczba świadczeń – spadek o 1/4. Spadła także kwota świadczeń, chociaż w nieco mniejszym stopniu – o 1/5.

• Praca socjalna.

Jednym z najważniejszych, mających duży wpływ na jakość życia całych rodzin i dzieci w szczególności, zadań gminy w zakresie pomocy społecznej jest wykonywanie pracy socjalnej. Praca socjalna dotyczyła niemal każdej rodziny zgłaszającej się po pomoc finansową, a także bardzo często osób, które nie korzystały ze świadczeń finansowych z ośrodka. Pracownicy socjalni często musieli być mediatorami w sporach rodzinnych. Obejmowali swoją działalnością rodziny, w których sytuacja finansowa była dobra, a nawet bardzo dobra, jednak konflikty rodzinne, przemoc psychiczna bądź fizyczna, nallogi itp. miały negatywny wpływ na dobro małych dzieci lub innych członków rodziny.

Tabela 13. Praca socjalna w okresie 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
Liczba rodzin	27	67	44
Liczba osób w rodzinach	79	115	108

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Liczba rodzin objętych w okresie 2017-2019 pracą socjalną wahała się między 27 a 67, generalnie mając trend wzrostowy: w odniesieniu do ich liczby w 2017 roku w roku 2019 wzrosła o 63%, a w roku 2018 aż o 148%.

• Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscach zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Usługi świadczone są głównie u osób samotnych, chorych, niepełnosprawnych, wymagających pomocy drugiej osoby, którym rodzina nie jest w stanie zapewnić specjalistycznej pomocy. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to natomiast usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia

lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Tabela 14. Usługi opiekuńcze: ogółem i specjalistyczne w okresie 2017-2019

Typ usługi opiekuńczej	2017		2018		2019	
	Ogółem	Specjalistyczne	Ogółem	Specjalistyczne	Ogółem	Specjalistyczne
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	49	7	45	7	48	7
Liczba rodzin	49	7	45	7	47	7
Liczba osób w rodzinach	61	12	53	9	55	10
Liczba świadczeń	13 841	767	12 501	756	12 287	1 060
Kwota świadczeń w zł	199 052	10 590	179 350	10 896	174 650	14 995

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych była w okresie 2017-2019 dość stabilna – dotyczy to zarówno usług specjalistycznych, jak i pozostałych. Lekko spadkowy trend miała liczba świadczeń ogółem (o 11%), natomiast w 2019 roku wyraźnie (o 38%) wzrosła liczba świadczeń specjalistycznych. W ślad za spadającą liczbą świadczeń ogółem zmalała też ich wartość, a za rosnącą liczbą świadczeń specjalistycznych wzrosła ich wartość.

• Przyznawanie i wyplacanie zasiłków stałych.

Zasiłek stały jest świadczeniem obywatelnym (obowiązkowym), przysługującym na podstawie art. 37 ustawy o pomocy społecznej osobom całkowicie niezdolnym do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, spełniającym kryterium dochodowe i stanowi uzupełnienie dochodu tych osób do kryterium ustawowego.

Tabela 15. Zasiłki stałe w okresie 2017-2019

Rodzaj zasiłku stałego	2017		2018		2019	
	Zasiłki stałe ogółem	Zasiłki stałe dla osoby samotnie gospodarującej	Zasiłki stałe ogółem	Zasiłki stałe dla osoby samotnie gospodarującej	Zasiłki stałe ogółem	Zasiłki stałe dla osoby samotnie gospodarującej
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	107	74	100	69	93	65
Liczba rodzin	107	74	98	69	92	65
Liczba osób w rodzinach	172	74	163	69	148	65
Liczba świadczeń	1 102	780	1 063	741	950	684
Kwota świadczeń w zł	567 851	447 636	531 807	422 916	497 587	409 689

Źródło danych: MGOPS Krośnice

W okresie 2017-2019 liczba osób, którym MGOPS wypłacał zasiłek stały, miała lekką tendencję spadkową. Podobnie kształtowały się wartości powiązanych parametrów: liczby rodzin beneficjentów, liczby osób w rodzinach beneficjentów, liczby i kwoty świadczeń. Trend ten dotyczy zarówno zasiłków stałych ogółem, jak i zasiłków stałych dla osoby

samotnie gospodarującej. Udział tej ostatniej grupy ogólnej liczbie beneficjentów zasiłków stałych utrzymywał się na poziomie około 70%.

- **Oplatanie składek na ubezpieczenie zdrowotne.**

Tabela 16. Składki na ubezpieczenia zdrowotne w okresie 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano świadczenia	89	85	82
Kwota świadczeń w zł	45 217	42 503	40 654

Źródło danych: MGOPS Krośnice

W okresie 2017-2019 liczba osób pobierających zasiłek stały, którym MGOPS opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne, miała tendencję malejącą – spadła o około 8%. W nieco większym stopniu – o około 10%, spadła kwota opłaconych składek.

IV.2.1.2. Zadania własne gminy o charakterze nieobowiązkowym, wynikające z art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej

- **Przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych.**

Osobie lub rodzinie, przekraczającym kryteria dochodowe, w szczególnych okolicznościach może być przyznany specjalny zasiłek celowy niepodlegający zwrotowi.

Tabela 17. Zasiłki specjalne celowe w okresie 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano świadczenia	34	57	75
Kwota świadczeń w zł	7 623	13 321	17 066

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Liczba osób, którym przyznano zasiłki specjalne celowe w okresie 2017-2019 wzrosła znacząco, bo ponad dwukrotnie. W podobnym stopniu wzrosła też wartość tych świadczeń. Najczęściej były one przeznaczone na pokrycie kosztów leków, leczenia, dofinansowania do turnusu rehabilitacyjnego i zakupu żywności. Powodem udzielenia takiej właśnie pomocy była długotrwała, ciężka choroba jednego z członków rodziny.

- **Prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki.**
- Gmina nie prowadzi domów pomocy społecznej ani też ośrodków wsparcia o zasięgu gminnym, więc MGOPS współpracuje w tym zakresie z placówkami o zasięgu ponadgminnym.

W dps w 2017 roku przebywały 2 osoby, w 2018 roku – 3, a w 2019 roku 5 osób.

W okresie 2017-2019 liczba osób, które uzyskiwały wsparcie w postaci pobytu w Środowiskowym Domu Samopomocy w Kutnie, wahała się między 4 a 5.

Tabela 18. Liczba osób skierowanych w okresie 2017-2019 na pobyt w środowiskowym domu samopomocy

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano świadczenia	5	5	4

Źródło danych: MGOPS Krośnice

- **Współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.**

W okresie 2017-2019 MGOPS udostępnił osobom korzystającym z pomocy społecznej i poszukującym pracy informacje o aktualnych ofertach pracy, dostępnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kutnie - zadanie to wykonywane było w ramach prowadzonej pracy socjalnej. Udzielano również pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy, a także upowszechniano informacje o usługach poradnictwa zawodowego oraz o szkoleniach.

IV.2.1.3. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę, określone w art. 18 ustawy o pomocy społecznej

- **Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu ich zamieszkania.**

Tabela 19. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	9	9	9
Liczba rodzin	9	9	9
Liczba osób w rodzinach	17	15	13
Liczba świadczeń	2 061	1 803	1 832
Kwota świadczeń w zł	45 236	39 376	40 014

Źródło danych: MGOPS Krośnice

W okresie 2017-2019 MGOPS organizował specjalistyczne usługi opiekuńcze dla 9 osób z zaburzeniami psychicznymi. Liczba i wartość świadczeń miała tendencję malejącą. Ujemny trend miała też liczba osób w rodzinach beneficjentów.

- **Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki, przyznane przez sąd.**

Wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd, ale nie wyższe niż 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku.

Tabela 20. Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano decyzję świadczenia	1	1	4
Liczba świadczeń	15	12	40
Kwota świadczeń w zł	3 203	2 562	11 938

Źródło danych: MGOPS Krośnice

W okresie 2017-2019 liczba osób, którym wypłacono to wynagrodzenie wzrosła z 1 do 4, a wypłaconych świadczeń - z 15 do 40.

IV.2.1.4. Zadania wynikające z wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019 - 2023".

W ramach programu realizowane są działania dotyczące w szczególności zapewnienia pomocy w zakresie dożywiania dzieciom do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej, osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym. Z pomocy w tej formie mogą skorzystać osoby, błąd rodziny których dochód nie przekracza odpowiednio 150% kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

Tabela 21. Dożywianie w latach 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano decyzję świadczenia	287	262	210
Liczba rodzin	140	126	93
Liczba osób w rodzinach	598	542	420
Liczba świadczeń	38 330	33 303	24 442
Kwota świadczeń w zł	182 489	158 486	121 364

Źródło danych: MGOPS Krośnice

W okresie 2017-2019, liczba osób, którym zapewniono posiłek, zmalała o ponad 1/4. Odpowiednio, chociaż nie w identycznym stopniu, miały też: liczba rodzin beneficjentów – o 1/3, liczba osób w rodzinach beneficjentów – o 30%, liczba świadczeń – o ponad 1/3 oraz kwota świadczeń - także o ponad 1/3.

IV.2.1.5. Zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Zgodnie z ustawą, do zadań zleconych gminy należy wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przez okres 90 dni, w sprawach świadczeniobiorców innych niż ubezpieczeni, spełniających kryterium dochodowe. W celu ustalenia sytuacji

dochodowej i majątkowej świadczeniobiorcy, przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy.

Tabela 22. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej w latach 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
Liczba wydanych decyzji	10	10	11

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Liczba decyzji w sprawie potwierdzenia prawa do wyżej opisanych świadczeń była w okresie 2017-2019 dość stabilna – wahała się od 10 do 11 rocznie.

IV.2.1.6. Zadania wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych

Od 1 maja 2004 roku MGOPS realizuje zadania ustawy o świadczeniach rodzinnych. Według ustawy są nimi: zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze (zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy), jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenie rodzicielskie.

• Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego

Zasiłek rodzinny przysługuje rodzinie o niskim dochodzie na dziecko do 18 lat (do 21 lat – jeśli uczy się w szkole ponadpodstawowej lub ponadgimnazjalnej, do 24 lat - uczącym się niepełnosprawni). Zasiłek przysługuje zarówno rodzicom, jak i prawnym lub faktycznym opiekunom dziecka. O zasiłek rodzinny może również ubiegać się osoba ucząca się, którą wg ustawy jest dziecko nie pozostające na utrzymaniu rodziców w związku z ich śmiercią lub zaszalenie od obojga alimentów. Osobie samotnie wychowującej dziecko przysługuje zasiłek rodzinny pod warunkiem zasądzenia świadczenia alimentacyjnego na rzecz dziecka od jego rodzica chyba, że rodzic nie żyje lub ojciec dziecka jest nieznanym, lub powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone.

Tabela 23. Zasiłki rodzinne w latach 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
Liczba świadczeń	8 275	7 236	6 834
Kwota świadczeń w zł	971 701	851 507	787 661

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Liczba wypłacanych zasiłków rodzinnych miała w okresie 2017-2019 dość wyraźny trend malejący – zmniejszyła się o ponad 17%. Jeszcze wyraźniej, o 19%, zmalała całkowita wartość tych świadczeń.

Do zasiłku rodzinnego przysługują następujące dodatki:

Dodatek z tytułu urodzenia dziecka – przysługuje jednorazowo matce, ojcu, prawnemu lub faktycznemu opiekunowi, na dziecko urodzone w okresie 12 miesięcy od złożenia wniosku.

Tabela 24. Dodatki z tytułu urodzenia dziecka w latach 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
Liczba świadczeń	26	26	34
Kwota świadczeń w zł	26 000	26 000	21 571

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Liczba dodatków z tytułu urodzenia dziecka, stabilna w latach 2017-2018, wzrosła znacząco (o ponad 30%) w 2019 roku. Zmalała natomiast w tym roku całkowita wartość tych świadczeń.

Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – przysługuje przez okres 24 miesięcy osobie uprawnionej do zasiłku rodzinnego, której pracodawca udzielił urlopu wychowawczego.

Tabela 25. Dodatki w latach 2017-2019 z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano decyzję świadczenia	15	12	5
Kwota świadczeń w zł	68 615	42 814	19 281

Źródło danych: MGOPS Krośnice

W okresie 2017-2019 wystąpił bardzo wyraźny (o 2/3) spadek liczby osób, którym przyznano dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego. Odpowiedni zmalała też całkowita roczna wartość tego dodatku.

Dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka - przysługuje samotnie wychowującym dziecku: matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, ponieważ: a) drugi z rodziców dziecka nie żyje; b) ojciec dziecka jest nieznan; c) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone. Dodatek przysługuje również osobie uczącej się, jeżeli oboje rodzice osoby uczącej się nie żyją.

Tabela 26. Dodatki w latach 2017-2019 z tytułu samotnego wychowywania dziecka

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano świadczenia	40	36	35
Kwota świadczeń w zł	86 398	79 130	72 886

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Liczba osób, którym w latach 2017-2019 przyznawano dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka miała tendencję spadkową (spadek o 12,5%). Podobną tendencję (spadek o prawie 16%) miała całkowita roczna wartość przyznanych dodatków.

Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej - przysługuje na trzecie i na następne dzieci uprawnione do zasiłku rodzinnego.

Tabela 27. Dodatki w latach 2017-2019 z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano świadczenia	126	114	106
Kwota świadczeń w zł	132 335	119 510	113 445

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Liczba osób, którym przyznano dodatki z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej miała w latach 2017-2019 tendencję spadkową – zmniejszyła się o 16%. W podobnym stopniu (o około 14%) spadła roczna wartość tych świadczeń.

Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego - przysługuje matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, a także osobie uczącej się na pokrycie zwiększonych wydatków związanych z rehabilitacją lub kształceniem dziecka.

Tabela 28. Dodatki w latach 2017-2019 z tytułu kształcenia i rehabilitacji

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano świadczenia	35	35	36
Kwota świadczeń w zł	42 450	43 040	43 750

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Liczba osób, którym przyznano dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego była w okresie 2017-2019 stabilna, na poziomie 35-36 osób. Równie stabilna była roczna sumaryczna wartość tych świadczeń.

Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – przysługuje na częściowe pokrycie wydatków związanych z rozpoczęciem w szkole nowego roku szkolnego. Jest to dodatek jednorazowy, wypłacany raz w roku. Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego przysługuje również dzieciom, które rozpoczęły roczne przygotowanie przedszkolne.

Tabela 29. Dodatki w latach 2017-2019 z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano świadczenia	496	463	414
Kwota świadczeń w zł	49 590	44 211	40 858

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Zarówno liczbę beneficjentów, jak i sumaryczną roczną wartość dodatków z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego cechował dość wyraźny trend spadkowy. Pierwsza wartość w okresie 2017-2019 zmalała o około 17%, druga - o około 18%.

Dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania - jest różnicowany i przysługuje na częściowe pokrycie wydatków związanych z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której nie znajduje się siedziba szkoły, a na pokrycie wydatków

związanych z zapewnieniem dziecku możliwości dojazdu z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły.

Tabela 30. Dodatki w latach 2017-2019 z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano świadczenia	105	75	82
Kwota świadczeń w zł	61 816	43 047	46 683

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Liczbę osób, którym w latach 2017-2019 wypłacano dodatki z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, cechował trend malejący (z wyrażonym spadkiem w 2018 roku i lekkim wzrostem w 2019 roku). Za tymi zmianami podążała sumaryczna roczna wartość tych świadczeń.

Tabela 31. Dodatki do zasiłku rodzinnego razem w latach 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
Kwota świadczeń w zł	467 204	397 752	358 474

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Łączna roczna wartość wszystkich dodatków do zasiłku rodzinnego w okresie 2017-2019 zmalała dość wyraźnie, bo blisko o 1/4.

- Zasada „złotówka za złotówkę”.

Od 1 stycznia 2016 roku wprowadzono rozwiązanie, zgodnie z którym przekroczenie kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń rodzinnych nie powoduje utraty prawa do świadczeń, a pomniejszenie otrzymanych świadczeń o kwotę przekroczenia progu uprawniającego do świadczeń rodzinnych.

Tabela 32. Świadczenia rodzinne wypłacone zgodnie z zasadą „złotówka za złotówkę”

Rok	2017	2018	2019
Liczba świadczeń	951	1073	913
Kwota świadczeń w zł	38 856	44 026	42 616

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Zarówno liczby świadczeń rodzinnych wypłaconych zgodnie z zasadą „złotówka za złotówkę”, jak i ich rocznej wartości w latach 2017-2019 nie cechował jednoznaczny trend. Liczba świadczeń wahała się między 913 a 1073, a roczna kwota świadczeń oscylował wokół 40 000 złotych.

Świadczenia opiekuńcze

Świadczenia opiekuńcze obejmują:

Zasitek pielęgnacyjny: mający za cel częściowe pokrycie wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Przysługuje on: a) niepełnosprawnemu dziecku; b) osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; c) osobie, która ukończyła 75 lat. Zasitek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia.

Tabela 33. Zasitki pielęgnacyjne w latach 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	210	214	218
Liczba świadczeń	2568	2613	2 642
Kwota świadczeń w zł	392 904	413 299	499 837

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Liczba osób, którym przyznano zasitki pielęgnacyjne, w okresie 2017-2019 rosła powoli (o około 4%) acz systematycznie. Podobnie było z liczbą wypłaconych świadczeń. Natomiast dużo wyraźniej (o 27%) wzrosła roczna łączna wartość tych świadczeń.

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje matce lub ojcu, innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, opiekunowi faktycznemu dziecka - jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Tabela 34. Świadczenia pielęgnacyjne w latach 2017-2019 z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano świadczenia	33	38	42
Kwota świadczeń w zł	536 865	645 363	779 888

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Liczba osób, którym przyznano świadczenia pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej miała w okresie 2017-2018 wyraźną tendencję wzrostową (o ponad 1/4). Jeszcze wyraźniej, bo prawie o 1/2, wzrosła roczna wartość tych świadczeń.

Specjalny zasitek opiekuńczy przysługuje osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli: a) nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub b) rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej - w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu

niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

Tabela 35. Specjalny zasiłek opiekuńczy w latach 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano świadczenia	15	15	14
Kwota świadczeń w zł	86 630	86 858	107 669

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Liczba osób, którym przyznano specjalne zasiłki opiekuńcze, była w latach 2017-2019 stabilna. Natomiast w 2019 roku wyraźnie (o prawie 1/4) wzrosła łączna wartość tych świadczeń.

Zasiłek dla opiekuna – przysługuje osobom, jeżeli decyzja o przyznaniu im prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa. Zasiłek przysługuje bez względu na wysokość osiąganego dochodu pod warunkiem rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną w stopniu znacznym.

Tabela 36. Zasiłki dla opiekuna w latach 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano decyzję świadczenia	8	5	2
Liczba świadczeń	75	35	24
Kwota świadczeń w zł	39 168	18 057	14 880

Źródło danych: MGOPS Krośnice

W okresie 2017-2019 znacząco (o 3/4) zmniejszyła się liczba świadczeniobiorców zasiłku dla opiekuna. W nieco mniejszym stopniu zmniejszyły się liczba świadczeń (o 2/3) i roczna kwota świadczeń (blisko 40%).

- **Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka**

Zapomoga przysługuje z tytułu urodzenia się żywego dziecka, ojcu lub matce, albo opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli rodzina spełnia kryterium dochodowe.

Tabela 37. Jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka w latach 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano decyzję świadczenia	49	61	39
Kwota świadczeń w zł	49 000	61 000	39 000

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Liczba osób, którym przyznano jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka w okresie 2017-2019 wahała się, osiągając najwyższą wartość w 2018 roku, a najniższą - rok

później. W ślad za zmianami liczby świadczeniobiorców zmieniały się roczne wartości świadczeń.

- **Świadczenie rodzicielskie**

Świadczenie rodzicielskie przysługuje: matce albo ojcu dziecka, opiekunowi faktycznemu dziecka w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia; rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia; osobie, która przysposobiła dziecko, w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia.

Tabela 38. Świadczenia rodzicielskie w latach 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano decyzję świadczenia	32	24	25
Kwota świadczeń w zł	313 933	253 660	265 774

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Liczba świadczeń rodzicielskich wypłacanych w okresie 2017-2019 miała tendencję spadkową (o prawie 12%). W nieco większym stopniu spadła całkowita roczna wartość tych świadczeń.

- IV 2.1.7. **Zadania wynikające z ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci**

Od 1 kwietnia 2016 roku MGOPS realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Świadczenie wychowawcze przysługuje osobom: matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do dnia ukończenia przez nie 18 roku życia. Po nowelizacji w dniu 26 kwietnia 2019 r. ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci oraz niektórych innych ustaw od 1 lipca 2019 roku, program Rodzina 500+ objął wszystkie dzieci do 18 roku życia bez względu na dochód rodziny.

Tabela 39. Świadczenia wychowawcze w latach 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
Liczba rodzin	663	596	870
Liczba dzieci objętych świadczeniami	1 054	955	1 360
Liczba świadczeń	11 295	10 375	12 744
Kwota świadczeń w zł	5 647 496	5 170 431	6 351 154

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Zarówno liczba rodzin, jak i dzieci objętych świadczeniami, liczba świadczeń oraz roczne kwoty świadczeń w ramach programu Rodzina 500+ w okresie 2017-2019 wahały się, ale

ogólny trend był dla wszystkich tych wartości wzrostowy z kulminacją w 2019 roku. Było to świadczenie o największej liczbie rodzin-beneficjentów i największym wymiarze finansowym.

IV.2.1.8. Zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo. Świadczenia przysługują, jeśli rodzina spełnia kryterium dochodowe.

Tabela 40. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w latach 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
Liczba osób, którym przyznano świadczenia	100	87	87
Kwota świadczeń w zł	474.047	425.770	388.890

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Liczba osób, którym przyznano świadczenia z funduszu alimentacyjnego spadła w okresie 2017-2019 o 13%. Wyraźniej, bo o 18%, spadła sumaryczna roczna wartość tych świadczeń.

IV.2.1.9. Zadania wynikające z ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”

Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu; przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód.

W okresie 2017-2019 wpłynął jeden wniosek o przyznanie ww. świadczenia – w 2018 roku. Wartość świadczenia wyniosła 4 000 zł.

4.2.1.10. Rządowy program „Dobry start”

Program wszedł w życie w 2018 roku. Świadczenie w jego ramach przysługuje raz w roku w związku z rozpoczęciem roku szkolnego do ukończenia przez dziecko lub osobę uczącą się 20. lub 24. roku życia.

Tabela 41. Świadczenia w ramach Rządowego programu „Dobry start” w latach 2017-2019

Rok	2018	2019
Liczba świadczeń	937	947
Kwota świadczeń w zł	281.100	284.100

Źródło danych: MGOPS Krośnice

W okresie 2018-2019 liczba świadczeń miała lekki trend wzrostowy, podobnie jak ich wartość.

4.2.1.11. Pozostała działalność

• Karta Dużej Rodziny

Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej, usługowej czy też sportowej na terenie całego kraju. Zniżki mogą oferować nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. Przystępując do programu zyskują prawo do posługiwania się znakiem „Tu honorujemy Ogólnopolską Kartę Dużej Rodziny”. Wykaz zniżek dostępnych w ramach Karty Dużej Rodziny jest dostępny na stronie internetowej www.rodzina.gov.pl.

Kartę przyznaje wójt, burmistrz, prezydent na wniosek członka rodziny wielodzietnej. Przystępuje ona rodzinom z co najmniej trójką dzieci, niezależnie od uzyskiwanego dochodu. Karta wydawana jest bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do 25 roku życia. Dzieci legitymujące się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności, po osiągnięciu odpowiednio 18 lub 25 roku życia otrzymują kartę na okres ważności orzeczenia. Od 1 stycznia 2019 roku prawo do Karty Dużej Rodziny przysługuje członkowi rodziny, której rodzic (rodzice) lub małżonek rodzica mają lub mieli na utrzymaniu łącznie co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek.

Tabela 42. Karta Dużej Rodziny w okresie 2017-2019

Rok	2017		2018		2019	
	Wnioski rodzin wielodzietnych	Wnioski rodziców dorosłych dzieci	Wnioski rodzin wielodzietnych	Wnioski rodziców dorosłych dzieci	Wnioski rodzin wielodzietnych	Wnioski rodziców dorosłych dzieci
Liczba obsłużonych wniosków	10	0	10	0	10	64

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Liczba rodzin wielodzietnych, wnioskujących o wydanie Karty Dużej Rodziny na terenie gminy Krośnice w okresie 2017-2019, była stabilna – wynosiła 10. Natomiast w 2019 roku, w związku z powyżej wymienianą zmianą przepisów, umożliwiających objęcie Kartą także rodziców dzieci pełnoletnich, wpłynęły aż 74 wnioski, gdyż dodatkowo wnioskowały 64 takie rodziny.

4.2.1.12. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej

• Wspieranie rodziny

Zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej są realizowane zgodnie z zasadą pomocniczości. Rodzinnie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych zapewnia się wsparcie, które polega w szczególności na:

- 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
- 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- 5) pomocy w integracji rodziny;

- 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- 7) dążeniu do reintegracji rodziny.

Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:

- 1) pracy z rodziną;
- 2) pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Rodzina może otrzymać wsparcie przez działania:

- 1) instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny;
- 2) placówek wsparcia dziennego;
- 3) rodzin wspierających.

Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:

- 1) konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;
- 2) terapii i mediacji;
- 3) usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;
- 4) pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;
- 5) organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej "grupami wsparcia" lub "grupami samopomocowymi".

Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.

Rola asystenta rodziny

W przypadku gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej. Po dokonaniu analizy sytuacji rodziny, określeniu sytuacji dziecka w rodzinie i zagrożeniach, pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy wnioskuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny.

Praca asystenta rodziny ma inny charakter niż praca pracownika socjalnego. Asystent spotyka się z rodziną częściej, ze względu na zadaniowy system pracy może odwiedzać podopiecznych po godzinach pracy ośrodka, dzięki czemu dostosowuje się do naturalnego rytmu życia rodziny. Rola asystenta to przede wszystkim niesienie pomocy rodzinom dysfunkcyjnym, z małoletnimi dziećmi, w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, socjalnych, psychologicznych oraz zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego. Ma on także motywować członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz udzielać pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej. Wspiera i zachęca do podejmowania w razie konieczności leczenia specjalistycznego, w tym odwykowego.

Rola asystenta polega na całościowym wspieraniu rodziny. Jego praca powinna wspomagać rozwój kompetencji wszystkich członków rodziny – rodziców i dzieci, czemu będzie sprzyjało

indywidualne podejście do rodziny i jej problemów. Nadrzędnym celem jego pracy jest przeciwdziałanie konieczności umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Asystent rodziny, aby skutecznie i efektywnie wywiązać się z nałożonych obowiązków, może równocześnie pracować z nie więcej niż z 15 rodzinami. Liczba rodzin winna być ustalana na podstawie stopnia przygotowania i doświadczenia zawodowego asystenta oraz złożoności zadań związanych z problemami rodzin (np. ich bezradność, ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, problemy emocjonalne, choroby psychiczne), którymi się zajmuje.

Tabela 43. Opieka asystenta rodziny w latach 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
Liczba asystentów rodziny w MGOPS Krośnice	1	1	1
Liczba rodzin objętych opieką	15	12	9
Liczba dzieci w rodzinach objętych opieką	26	31	31

Źródło danych: MGOPS Krośnice

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośniewicach w okresie 2017-2019 zatrudniał 1 asystenta rodziny. Liczba rodzin objętych jego opieką w tym okresie zmalała z 15 do 9 rodzin, wzrosła natomiast liczba dzieci w rodzinach objętych opieką - z 26 do 31. Oznacza to, że zmienił się profil rodzin wymagających opieki – w kierunku rodzin wielodzietnych.

Asystent rodziny pracuje z rodzinami w miejscach ich zamieszkania, lub przez nie wskazanych. Towarzyszy im na ich prośbę w różnych instytucjach, takich jak: komisariat policji, przychodnie specjalistyczne, szkoły, urzędy, PCR, MZGKiM, sądy. Wspiera je w spotkaniach z psychologami i prawnikami, lekarzami specjalistami, terapeutami uzależnień, logopodą, pedagogiem szkolnym.

Rodziny wspierające

Dodatkowym narzędziem pomocy rodzinie przeżywającej trudności są rodziny wspierające. Rodzina wspierająca, przy współpracy asystenta rodziny, pomaga rodzinie przeżywającej trudności w: a) opiece i wychowaniu dziecka, b) prowadzeniu gospodarstwa domowego, c) kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.

Pełnienie funkcji rodziny wspierającej może być powierzone osobom z bezpośredniego otoczenia dziecka. Rodzinę wspierającą ustanawia prezydent/ burmistrz/ wójt właściwy ze względu na miejsce zamieszkania rodziny wspieranej po uzyskaniu pozytywnej opinii kierownika ośrodka pomocy społecznej wydanej na podstawie przeprowadzonego rodzinnego wywiadu środowiskowego. W gminie Krośnice, na podstawie art. 31 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej upoważnienie do ustanawiania rodziny wspierającej lub zawierania i rozwiązywania umów otrzymał kierownik ośrodka pomocy społecznej.

W okresie 2017-2019 nie zaistniała konieczność ustanowienia rodziny wspierającej.

- Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej

Tabela 44. Dzieci w pieczy zastępczej w latach 2017-2019

Rok	2017	2018	2019
Liczba dzieci w pieczy zastępczej	15	14	13
Wydatki na pobyt dzieci w pieczy zastępczej	33 228	58 765	79 570

Źródło danych: MGOPS Krośnice

W okresie 2017-2019 liczba dzieci z terenu gminy Krośnice przebywających w pieczy zastępczej tj. w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym zmniejszyła się z 15 do 13. Wzrosły natomiast bardzo wyraźnie – prawie 2,5-krotnie, wydatki poniesione przez Gminę Krośnice w 2019 roku na ten cel.

4.3.1.13. Prowadzenie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego

Na mocy uchwały Rady Miejskiej w Krośnicach oraz porozumienia Gminy Krośnice z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Krośnicach GZI funkcjonuje w ramach MGOPS, który również zapewnia jego obsługę organizacyjno-techniczną. Zespół prowadzi swoje działania na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Jego zadaniem jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5 ww. ustawy oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

1. diagnozowanie problemów przemocy w rodzinie;
2. podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałaniu temu zjawisku;
3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
4. rozpowszechnienie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
5. inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W 2019 roku Gminny Zespół Interdyscyplinarny odbył 4 posiedzenia, na których rozpatrzone 16 spraw z 2019 roku dotyczących przemocy psychicznej i fizycznej oraz nadużywania alkoholu przez członków rodzin. Rozpatrzono i monitorowano 16 „Niebieskich Kart” z 2019 roku, jak również monitorowano „Niebieskie Karty” z lat poprzednich. Uzgadniano współpracę pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz ofiar przemocy. Powołano 19 grup roboczych, w skład których wchodziły: pracownicy socjalni, dzielnicowi/policjanci, asystent rodziny. Grupy odbyły 19 posiedzeń, w ich rezultacie pomocą grup roboczych objęto 16 rodzin, w tym wsparciem specjalistycznym asystenta rodziny objęto 1 rodzinę. Na piśmie wniosek grup roboczych Zespół zakończył 16 procedur „Niebieska Karta”. W związku z podejrzeniem bądź wystąpieniem przemocy w rodzinie pracownicy socjalni przeprowadzili 54 wizyty w społeczności lokalnej. Zespół opracował i realizował program dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Zorganizowano szkolenie z zakresu przemocy w rodzinie, w którym uczestniczyło 20 osób zajmujących się przemocą w rodzinie z racji swych obowiązków służbowych.

4.2.1.14. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach współpracuje z różnymi instytucjami, które wspomagają działalność ośrodka tj.:

- policją, w odniesieniu do wspólnych interwencji,
- szkołami, z wychowawcami oraz dyrektorami szkół, w zakresie realizacji obowiązków szkolnego oraz realizacji programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- psychologiem, pedagogiem w ramach zespołu interdyscyplinarnego,
- lekarzem rodzinnym oraz pielęgniarką środowiskową (zgłaszanie osób do Zakładów Pielęgnacyjnych),
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Powiatowym Urzędem Pracy w Kutnie – udostępniając osobom poszukującym zatrudnienia przekazane przez PUP oferty pracy oraz szkoleń osób bezrobotnych; pracownicy socjalni przeprowadzają z klientami rozmowy motywujące do aktywnego poszukiwania pracy,
- Zakładem Ubezpieczeń Społecznych, Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – w zakresie pomocy w wypełnianiu wniosków o rentę, występowania z wnioskami o wydanie zaświadczeń potwierdzających wysokość świadczeń emerytalno-rentowych, informacji dot. zasiłków pogrzebowych,
- Szpitalem - przy przyznawaniu prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- Kuratorami sądowymi – wymieniając informacje niezbędne do udzielenia właściwej i adekwatnej do potrzeb pomocy osobom opuszczającym zakłady karne, ich rodzinom oraz innym osobom i rodzinom pozostającym pod kuratelą sądową,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kutnie, w tym z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej – w zakresie funkcjonowania rodzin zastępczych, poradnictwa, orzekania o stopniu niepełnosprawności.

V. ANALIZA SWOT SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE KROŚNIEWICE

Analiza SWOT to popularne narzędzie stosowane w planowaniu strategicznym różnych działań. Jest to analiza słabych i mocnych stron danego procesu/obszaru/podmiotu oraz szans i zagrożeń wynikających dlań z zewnętrznego otoczenia / zachodzących w otoczeniu procesów, mogących mieć wpływ na analizowany proces/obszar/podmiot. Analiza SWOT oparta jest na przeprowadzonej diagnozie procesu/obszaru/podmiotu i, z kolei, stanowi punkt wyjścia do formułowania celów i działań mających podnieść jakość danego procesu/obszaru/podmiotu.

V.1. Czynniki wewnętrzne: mocne i słabe strony systemu wspierania rodziny

Obszar: Uwarunkowania i działania systemowe	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ opracowana Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krośnice na lata 2016-2022 ▪ działania w oparciu o aktualne Gminne Programy Wspierania Rodziny ▪ realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii ▪ realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie ▪ wsparcie asystenta rodziny w rodzinach dysfunkcyjnych ▪ wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży ▪ realizacja programu „Postępek w szkole i w domu” ▪ możliwość skierowania osób z problemami do poradni specjalistycznych ▪ możliwość zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży wpływająca na ich socjalizację (istotne dla rodzin z problemami) ▪ możliwość korzystania z programów i działań profilaktycznych ▪ wsparcie finansowe i w formie usług opiekunów dla wszystkich osób ubiegających się o wyżej wymienioną pomoc i kwalifikujących do niej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ograniczona ilość środków finansowych na podnoszenie kwalifikacji zawodowych specjalistów działających na rzecz dzieci i ich rodzin ▪ ograniczona ilość środków finansowych (np. państwowych i unijnych) na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz pomocy społecznej przy jednoczesnym wzroście liczby zadań i niewielkim wzroście zatrudnienia ▪ brak aktywizacji zawodowej osób pozostających bez zatrudnienia przez dłuższy niż rok ▪ brak aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych ▪ niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów ▪ brak systemowego wsparcia dla wolontariatu, np. przez szkolenia ▪ wsparcie finansowe nie zawsze trafiające do potrzebujących rodzin ▪ brak narzędzi do kontroli wydatkowania przez rodziny udzielonej im pomocy finansowej ▪ brak narzędzi do pracy z ofiarami przemocy

Obszar: Infrastruktura instytucjonalna	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ sieć instytucji wspierających rodzinę, w szczególności: MGOPS, policja, sąd, PCPR, placówki oświaty, kościoł katolicki ▪ aktywna działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Punktu Konsultacyjnego ▪ aktywna działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie; procedury „Niebieskiej Karty” ▪ bogata oferta Gminnego Centrum Kultury, Sportu i Rekreacji ▪ funkcjonowanie placówek służby zdrowia na terenie gminy ▪ dobra baza szkolnictwa podstawowego i ogólnokształcącego na terenie gminy ▪ liczne działania profilaktyczne w placówkach oświatowych ▪ doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny ▪ dobre rozeznanie środowiska lokalnego m.in. przez pracowników pomocy społecznej, oświaty, funkcjonariuszy policji ▪ doświadczenie w pozyskiwaniu środków finansowych i realizacji projektów unijnych ▪ inicjatywy własne pracowników, np. zbiórki żywności czy organizowanie Wigilii dla samotnych i bezdomnych osób 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost liczby zadań zleconych samorządom gminnym, ograniczone środki finansowe na ich realizację ▪ zmniejszająca się motywacja pracowników pomocy społecznej wynikająca z nieadekwatnego wynagrodzenia ▪ brak żłobków i innych form opieki, np. klubów dziecięcych nad dziećmi do lat 3 ▪ brak placówek wsparcia dziennego i ośrodków wsparcia na terenie gminy ▪ niedostateczna liczba organizacji pozarządowych działających na rzecz dziecka i rodziny ▪ brak organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie ▪ słaba promocja oferty organizacji ▪ pozarządowych wśród mieszkańców – brak odpowiedniej wiedzy o ich ofercie w społeczności lokalnej, a w rezultacie niewykorzystywanie tej oferty ▪ utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psycholog, psychiatra, mediator rodziny) ze względu na konieczność dojazdu do Kutna, przy jednoczesnej niechęci do korzystania z tych usług na terenie gminy ▪ niewystarczająca oferta wsparcia dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi ▪ niedostateczna liczba animatorów kultury, osób propagujących zdrowy styl życia i efektywne wykorzystanie czasu wolnego przez dzieci i młodzież ▪ niewystarczająca liczba oddziaływań profilaktycznych i edukacyjnych skierowanych do dorosłych ▪ brak odpowiednio przygotowanych wolontariuszy
Obszar: Infrastruktura techniczna	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ dobra baza lokalowa dla aktywności kulturalno-oświatowej: świetlice, biblioteka, GCKSIF ▪ dobra baza lokalowa dla aktywności sportowej: hala sportowa, boiska ▪ bardzo dobra baza lokalowa dla 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak dostatecznej liczby mieszkań chronionych i socjalnych ▪ niewestowanie w infrastrukturę techniczną tj. stary sprzęt, brak zintegrowanej sieci i instytucji wspierających rodziny

<p>działalności oświatowej (szkoły) na terenie gminy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwość organizacji działań związanych z pomocą rodzinie przy aktywnym jej udziale w miejscach aktywności: świetlicach, halach sportowych, szkołach itp. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ utrudniony dostęp do obiektów kultury i oświaty dla mieszkańców obszarów peryferyjnych gminy ▪ niewystarczające działania promujące aktywność i korzystanie z infrastruktury sportowej
Współpraca instytucji i innych podmiotów	
<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ aktywna współpraca instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny ▪ działania informacyjne i promocyjne dla osób wykluczonych /lub zagrożonych wykluczeniem społecznym ▪ wymiana informacji i doświadczeń w obszarze rozwoju ekonomii społecznej ▪ funkcjonowanie zintegrowanych baz danych ▪ prowadzenie analiz/badań wybranych problemów społecznych 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ niechęć do współpracy ze strony innych instytucji wynikająca z braku świadomości ▪ niewystarczający poziom koordynacji działań instytucji z terenu gminy ▪ niewystarczający przepływ informacji między instytucjami ▪ niesprawne działanie grup roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy (brak psychologa, częsta nieobecność policjantów na spotkaniach) ▪ niepełne wykorzystanie placówek oświatowych i Kościoła do informowania o programach pomocowych ▪ brak lub niewystarczająca współpraca istniejących organizacji pozarządowych i samorządu gminy ▪ brak animatorów aranżujących współpracę organizacji pozarządowych i samorządu gminy ▪ niewystarczająca znajomość zadań realizowanych przez inne instytucje ▪ duża ilość formalności wymaganych dla podjęcia współpracy ▪ niespójne i nieprecyzyjne przepisy ▪ konflikty interpersonalne ▪ presja czasu i różne godziny pracy ▪ nadmiar obowiązków ograniczający możliwości realizacji współpracy ▪ niewystarczająca liczba instytucji wspierających rodzinę ▪ brak środków finansowych, bądź niedostateczna ich ilość, na zakup podstawowych materiałów biurowych, pokrycie kosztów transportu (bilety), łączności (telefony) i wynagrodzenia dla osób aktywnie uczestniczących w działaniach pomocowych

Obszar: Współpraca z beneficjentami pomocy	
<p>Mocne strony</p>	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ogólna niechęć do współpracy ze strony rodzin zgłaszających się do MIGOPS ▪ niechęć mieszkańców do korzystania z poradnictwa specjalistycznego (psycholog, psychiatra, mediator rodzinny) na terenie gminy – mentalność małych środowisk i stereotypy blokujące korzystanie z tych specjalistów ▪ niechęć mieszkańców do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc dotyczącą bezradności opiekuńczo-wychowawczej ▪ niski poziom świadomości / tabu kulturowe w odniesieniu do przeciwdziałania przemocy ▪ brak współdziałania rodziców w odniesieniu do edukacji dzieci ▪ nadużywanie pomocy finansowej przez nieuprawnione rodziny (zatajanie dochodów) ▪ niechęć do resocjalizacji
Obszar: Sytuacja społeczna	
<p>Mocne strony</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ poprawa sytuacji finansowej rodzin w rezultacie programów prorodzinnych ▪ wzrost liczby urodzeń ▪ otwieranie kont typu 'junior' w efekcie pomocy deontologicznej dla dzieci – edukacja dzieci w zakresie gospodarowania środkami, wzrost poczucia własnej wartości u młodych ludzi 	<p>Słabe strony</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ niski poziom zainteresowania mieszkańcami gminy programami i działaniami profilaktycznymi ▪ uzależnienie rodzin od systemu pomocy społecznej, pogłębianie się zjawiska wyuczonej bezradności i dziedziczenia błędów ▪ duża liczba osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej ▪ brak chęci poprawienia swojej sytuacji życiowej u osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ▪ rozszereżenie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym ▪ brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/nauczyciela ▪ osłabienie funkcji rodzicielskich i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - bierna postawa rodziców wobec problemów występujących w rodzinie ▪ niska świadomość rodziców dotycząca edukacji i wychowania

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ emigracja ludzi młodych ▪ „wirtualizacja” życia, zwłazszcza dzieci i młodzieży ▪ brak dostępu do specjalistów opieki zdrowotnej ▪ brak szkolnictwa zawodowego ▪ brak chęci korzystania z oferty kulturalno – oświatowej ▪ niedostatek organizacji aktywizujących seniorów ▪ niekorzystne tendencje demograficzne ▪ starzenie się społeczeństwa ▪ emigracja zarobkowa ▪ rosnące zapotrzebowanie na usługi społeczne, wynikające ze starzenia się społeczeństwa i wzrostu liczby osób niepełnosprawnych ▪ zwiększanie się dystansu między biednymi i bogatymi ▪ zmaterializowanie życia codziennego, konsumpcyjny styl życia ▪ marazm społeczny u znaczącej części społeczeńści ▪ nasilanie się zjawisk patologicznych, m.in. agresji, przemocy, uzależnień, zarówno wśród dzieci i młodzieży jak i ich rodziców ▪ narastające/nierozwiązane problemy jednostek, wynikające z niechęci korzystania z pomocy specjalistów ▪ nieujawnianie przypadków przemocy w obawie przed środowiskiem ▪ osłabienie, zanik więzi rodzinnych ▪ niezwracanie uwagi przez rodziców na wychowanie dzieci zgodnie z normami społecznymi; brak wzorców w rodzinach; niewystarczająca rola pedagogów
--	--

Obszar: Sytuacja ekonomiczna	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwość podejmowania pracy sezonowej w rolnictwie ▪ programy pomocowe państwa dla dotkniętych skutkami pandemii COVID-19, typu Tarcza Antykrzysowa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ niewystarczająca liczba miejsc pracy ▪ wysoki poziom bezrobocia ▪ wysokie koszty utrzymania rodzin ▪ pogłębiające się problemy finansowe i mieszkaniowe ▪ słaby rozwój Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej – Podstrefy Krośnice ▪ brak kursów przygotowujących młodzież do zawodu

V.2. Czynniki zewnętrzne: szanse i zagrożenia dla systemu wspierania rodziny

Obszar: Uwarunkowania i działania systemowe	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ polityka państwa przyjazna rodzinom, rosnące wsparcie finansowe dla rodzin ▪ środki zewnętrzne na aktywizację zawodową i społeczną osób w rodzinach zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz inne działania dotyczące funkcjonowania rodzin 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ utrwalająca się praktyka zlecenia przez Państwo samorządom gminnym zadań bez zapewnienia odpowiednich środków finansowych ▪ brak odpowiednich kryteriów przyznawania pomocy finansowej, a w konsekwencji rozleniwienie i demotywność społeczeństwa do zarobkowania i samorealizacji
Obszar: Infrastruktura instytucjonalna	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez pracowników społecznych, asystentów rodzin i inne osoby działające na rzecz dziecka i rodzin ▪ popularyzacja idei i rozwój wolontariatu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ograniczenie finansowania pomocy społecznej przez samorząd w efekcie pogorszenia się kondycji finansowej samorządu będącej skutkiem pandemii COVID-19
Obszar: Infrastruktura techniczna	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwości pozyskania zewnętrznych środków finansowych na rozwój i podnoszenie standardu infrastruktury 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ograniczenie finansowania rozwoju infrastruktury technicznej przez samorząd w efekcie pogorszenia się kondycji finansowej samorządu będącej skutkiem pandemii COVID-19
Współpraca instytucji i innych podmiotów	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ możliwość włączenia obywateli i podmiotów w działania na rzecz rodzin ▪ współpraca jako warunek dla pozyskania funduszy Unii Europejskiej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ postępowanie biurokratyzacji instytucji publicznych zniechęcającej do podejmowania współpracy ▪ narastający brak poczucia celu, sensu współpracy w sytuacji narastającego konfliktu społecznego
Obszar: Sytuacja społeczna	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ pozytywne zmiany w postępowaniu defaworyzowanych grup społecznych przez społeczeństwo ▪ postępujący wzrost świadomości społecznej dotyczącej problemów społecznych, m.in. przemocy w rodzinie, mechanizmów uzależnień, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ zanik więzi społecznych w efekcie pandemii COVID-19 ▪ nasilenie się patologii w rodzinach w efekcie pandemii COVID-19 ▪ destrukcyjna rola mediów promujących patologiczne zachowania (m.in. przemoc, używki) oraz tworzących

wychowywania dzieci itp.	atmosferę strachu w związku z pandemią COVID-19
Obszar: Sytuacja ekonomiczna	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> ▪ bliskość i relatywnie dobry dostęp do rynku pracy i usług w Kurnie ▪ rozwój (Kutnowskiej Strefy Ekonomicznej) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ogólnokrajowy kryzys ekonomiczny wynikający z pandemii COVID-19 ▪ wzrost bezrobocia w wyniku wywołanego przez pandemię kryzysu rodzinnego ▪ rozszerzanie się kręgu ubóstwa na rodziny pracujące ▪ emigracja młodych ludzi, którzy nie mogą zrealizować swoich aspiracji ▪ wzrost dostępności substancji psychoaktywnych oraz pojawianie się nowych rodzajów uzależnień

VI. ADRESACI PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021-2023

Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy Krośnice na lata 2021-2023 adresowany jest do całej społeczności gminy, ze szczególnym uwzględnieniem następujących jej grup:

- rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,
- rodzin niewydolnych wychowawczo, wykazujących bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego i niezaradne życiowo,
- rodzin żyjących w ubóstwie, w tym dotkniętych bezrobociem,
- osób i rodzin dotkniętych uzależnieniami,
- osób doświadczających przemocy w rodzinie i sprawców tej przemocy,
- dzieci i młodzieży zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
- dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością,
- dzieci do lat 3,
- dzieci i młodzieży wychowujących się w ramach rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- dzieci i młodzieży opuszczających rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej,
- rodziców zastępczych,
- kadry podmiotów, instytucjonalnych i społecznych, a także osób (wolontariuszy) udzielających wsparcia rodzinom, dzieci i młodzieży.

VII. CELE I ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY GMINY KROŚNIEWICE NA LATA 2021-2023

Zamierzone do realizacji w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Krośnice na lata 2021-2023 zadania będą służyć osiągnięciu pięciu, zdefiniowanych w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb społeczności gminy Krośnice oraz analizę SWOT systemu wspierania rodziny w gminie Krośnice, celów operacyjnych. Są to:

Cel operacyjny 1: Większe umiejętności opiekuńczo-wychowawcze i bardziej prawidłowy rozwój rodziny w gminie Krośnice

Cel operacyjny 2: Zapewnienie wsparcia rodzicom w trudnej sytuacji społeczno-bytowej

Cel operacyjny 3: Zaspokojenie potrzeb zdrowotnych rodzin i zapewnienie im bezpieczeństwa

Cel operacyjny 4: Bardziej efektywne kształcenie i bardziej wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży

Cel operacyjny 5: Udzielenie dzieciom pomocy poprzez objęcie ich pieczą zastępczą oraz umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych.

Cele te odnoszą się do poszczególnych grup potrzeb rodzin, w tym dzieci i młodzieży, w gminie Krośnice, zarówno bytowych, jak i związanych z prawidłowym funkcjonowaniem rodziny i wszechstronnym rozwojem jej członków, zwłaszcza dzieci i młodzieży.

Zadania w ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Krośnice na lata 2021-2023 będą realizowane przede wszystkim przez Jednostki Samorządu Gminy Krośnice, tam gdzie to możliwe – we współpracy z podmiotami zewnętrznymi: publicznymi, społecznymi i prywatnymi. Zdefiniowane wskaźniki realizacji dotyczą tych właśnie zadań.

Realizacja zadań będzie miała charakter ciągły – przez cały okres obowiązywania Programu. Wynika to zarówno z wymogów ustawowych, jak i potrzeb życiowych mieszkańców.

Cel operacyjny 1: Większe umiejętności opiekuńczo-wychowawcze i bardziej prawidłowy rozwój rodziny w gminie Krośnice			
Zadania	Realizatorzy / partnerzy	Okres realizacji	Wskaźniki realizacji
1. Doskonalenie form pracy społecznej z rodziną	MGOPS	2021 - 2023	Liczba osób objętych pracą socjalną
2. Zwiększenie dostępu do wsparcia asystenta rodziny	MGOPS, Urząd Miejski	2021 - 2023	Liczba asystentów rodziny; liczba rodzin objętych opieką
3. Ustanowienie, w razie potrzeby, rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz	MGOPS, Urząd Miejski, organizacje pozarządowe	2021 - 2023	Liczba rodzin wspierających; liczba rodzin wspieranych

organizowanie dla nich szkoleń	MGOPS, Urząd Miejski, GKRPA, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, PCPR, specjalista, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacja pozarządowe	Liczba osób objętych poszczególnymi formami wsparcia, w tym poradnictwem specjalistycznym	2021-2023
4. Zapewnienie szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego, konsultacji, treningu umiejętności wychowawczych, terapii rodzinnej i mediacji	MGOPS, Urząd Miejski, GKRPA, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, PCPR, specjalista, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, organizacja pozarządowe	Liczba imprez; liczba osób uczestniczących w imprezach	2021-2023
5. Wzmocnienie więzi rodzinnych, m.in. poprzez środowiskowe imprezy integracyjne	Urząd Miejski, MGOPS, placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne	Liczba powołanych grup roboczych; liczba rodzin objętych wsparciem interdyscyplinarnym; liczba szkoleń; liczba osób uczestniczących w szkoleniach	2021-2023
6. Wspieranie interdyscyplinarne rodzin oraz zapewnienie dostępu do szkoleń dla osób mających świadczyć wsparcie interdyscyplinarne	MGOPS, GKRPA, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, placówki oświatowe, zakłady opieki zdrowotnej, Policja, Sąd Rejonowy, organizacja pozarządowe	Liczba programów; liczba projektów; liczba osób objętych programami lub projektami	2021-2023
7. Opracowywanie i realizowanie środowiskowych programów i projektów na rzecz rodzin, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. funduszy strukturalnych Unii Europejskiej	Jednostki organizacyjne gminy, w tym MGOPS, placówki oświatowe i kulturalne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, organizacja pozarządowe	Liczba podmiotów współpracujących na rzecz rodziny	2021-2023
8. Zintegrowanie podejmowanych działań poprzez stałą współpracę podmiotów działających na rzecz rodziny	Jednostki organizacyjne gminy, w tym MGOPS, GKRPA, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, placówki oświatowe, kulturalne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, zakłady opieki zdrowotnej, Policja, Sąd Rejonowy, organizacja		

	pozarządowe, kościoł		
Cel operacyjny 2: Zapewnienie wsparcia rodzinom w trudnej sytuacji społeczno-bytowej			
Zadania	Realizatorzy / partnerzy	Okres realizacji	Wskaźniki realizacji
1. Udzielenie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom	MGOPS, placówki oświatowe	2021-2023	Liczba udzielonych świadczeń; liczba osób objętych świadczeniami
2. Upowszechnianie wśród rodzin dotkniętych bezrobociem ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych, stażach i zatrudnieniu socjalnym	Urząd Miejski, MGOPS, Powiatowy Urząd Pracy	2021-2023	Odsetek osób bezrobotnych w gminie objętych różnymi formami wsparcia
3. Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz ubogich rodzin oraz promowanie aktywnych postaw i samopomocy wśród rodzin zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego	Urząd Miejski, MGOPS, Powiatowy Urząd Pracy, organizacje pozarządowe	2021-2023	Liczba akcji charytatywnych; liczba beneficjentów akcji charytatywnych; liczba akcji promocyjnych; liczba rodzin-adresatów akcji promocyjnych
4. Udzielenie wsparcia dzieciom z ubogich rodzin, m.in. organizowanie dożywnia w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie w podręczniki, pomoce szkolne oraz odzież, zapewnienie dostępu do alternatywnych form spędzania wolnego czasu	MGOPS, Urząd Miejski, placówki oświatowe, kulturalne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, organizacje pozarządowe	2021-2023	Liczba dzieci z ubogich rodzin objętych wsparciem
5. Rozwijanie mieszkalnictwa komunalnego, w tym socjalnego	Urząd Miejski	2021-2023	Liczba mieszkań komunalnych, w tym socjalnych

Cel operacyjny 3: Zaspokojenie potrzeb zdrowotnych rodzin i zapewnienie im bezpieczeństwa

Zadania	Realizatorzy / partnerzy	Okres realizacji	Wskaźniki realizacji
1. Promowanie zdrowego stylu życia i prowadzenie polityki zdrowotnej	Urząd Miejski, MGOPS, GKRPA, zakłady opieki	2021-2023	Liczba przedsięwzięć z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki

	zdrowotnej, placówki oświatowe i kulturalne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	MGOPS, Urząd Miejski, PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, organizacje pozarządowe	2021-2023	zdrowotnej; liczba programów zdrowotnych
2. Zwiększenie dostępności wsparcia dla rodzin dzieci niepełnosprawnych w tym w formie poradnictwa i rehabilitacji		Urząd Miejski, MGOPS, GKRPA, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, PCPR, ośrodki wsparcia, placówki leczenia uzależnień, specjaliści, grupy samopomocowe, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, organizacje		Liczba rodzin objętych poradnictwem; liczba osób objętych rehabilitacją
3. Monitorowanie rodzin zagrożonych i dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie oraz podejmowanie działań zgodnych z uchwalonymi programami w tym zakresie		Urząd Miejski, MGOPS, placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, wolontariusze	2021-2023	Liczba rodzin objętych monitoringiem; liczba rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie; liczba osób objętych wsparciem
4. Prowadzenie działań profilaktyczno-informacyjnych i zapobiegania przestępczości		Urząd Miejski, Policja, placówki oświatowe i kulturalne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	2021-2023	Liczba przedsięwzięć profilaktyczno-informacyjnych i edukacyjnych

Cel operacyjny 4: Bardziej efektywne kształcenie i bardziej wszechstronny rozwój dzieci i młodzieży

Zadania	Realizatorzy / partnerzy	Okres realizacji	Wskaźniki realizacji
1. Podnoszenie jakości kształcenia i wsparcia w placówkach oświatowych, m.in. przez	Urząd Miejski, placówki oświatowe	2021-2023	Liczba nauczycieli i pedagogów doskonalących swoje

doskonalenie kadr nauczycielskich i pedagogów szkolnych oraz doposażenie szkół w niezbędny sprzęt i programy nauczania	Urząd Miejski, placówki przedszkolne	2021-2023	Liczba dzieci uczęszczających do placówek przedszkolnych i do żłobka
2. Zapewnienie opieki nad dziećmi do lat 3 oraz zwiększenie dostępu do opieki przedszkolnej	MGOPS, GKRPA, placówki oświatowe i kulturalne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, Policja	2021-2023	Liczba zajęć i spotkań; liczba osób uczestniczących; liczba programów; liczba osób objętych programami
3. Organizowanie zajęć i spotkań profilaktyczno-wychowawczych i edukacyjnych oraz opracowywanie i realizowanie programów w tym zakresie	Urząd Miejski, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	2021-2023	Liczba świetlic; liczba dzieci korzystających ze świetlic
4. Tworzenie świetlic środowiskowych i rozwijanie ich oferty	Urząd Miejski, MGOPS, placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, wolontariusze	2021-2023	Liczba przyznanych świadczeń; liczba osób objętych pomocą stypendialną i zasilkami szkolnymi
5. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie dostępności zajęć wyrównawczych, dofinansowywanie udziału w wycieczkach, kulturze, sporcie i rekreacji, udzielanie pomocy w nauce (np. przez wolontariuszy), przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia, zasiłki szkolne)	Urząd Miejski, MGOPS, placówki oświatowe, PCPR	2021-2023	Liczba grup i klas integracyjnych; liczba osób do nich uczęszczających; liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym; liczba zlikwidowanych barier architektonicznych; liczba dzieci dowożonych do szkół
6. Zapewnianie dzieciom niepełnosprawnym dostępu do kształcenia poprzez tworzenie grup i klas integracyjnych, prowadzenie nauczania indywidualnego, likwidowanie barier architektonicznych, zapewnienie transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły	Urząd Miejski, MGOPS, GKRPA, placówki oświatowe i kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży	2021-2023	Liczba zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych; liczba osób objętych zajęciami pozalekcyjnymi i pozaszkolnymi
7. Wzbogacanie oferty zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych			

8. Rozwijanie w gminie infrastruktury umożliwiającej dzieciom i młodzieży spędzanie wolnego czasu (w tym sportowo-rekreacyjnej) i zwiększenie jej bezpłatnej dostępności	organizacje społ. Urząd Miejski, jednostki organizacyjne gminy	2021-2023	Liczba nowych obiektów umożliwiających spędzanie wolnego czasu; liczba osób korzystających z nowych obiektów
9. Upowszechnianie wolontariatu wśród dzieci i młodzieży dzieci i młodzieży	Urząd Miejski, jednostki organizacyjne gminy, organizacje pozarządowe	2021-2023	Liczba wolontariuszy

Cel operacyjny 5: Udzielenie dzieciom pomocy poprzez objęcie ich pieczą zastępczą oraz umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych

Zadania	Realizatorzy / partnerzy	Okres realizacji	Wskaźniki realizacji
1. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej formie pieczy zastępczej	MGOPS, PCPR	2021-2023	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej; wysokość środków na pokrycie ich pobytu
2. Podejmowanie współpracy z rodzinną biologiczną na rzecz opracowania planu pracy zbieżnego z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej	MGOPS, PCPR, koordynatorzy pieczy zastępczej, całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze	2021-2023	Liczba opracowanych planów pracy; liczba dzieci powracających do rodzin biologicznych
3. Podejmowanie współpracy z podmiotami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej	MGOPS, PCPR, koordynatorzy pieczy zastępczej i całodobowe placówki opiekuńczo-wychowawcze	2021-2023	Liczba podmiotów współpracujących na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej; liczba wspólnych działań

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Krośnice na lata 2021-2023 będzie finansowana z następujących źródeł:

- budżetu gminy,
- środków samorządu powiatowego,
- dotacji z budżetu państwa na realizację zadań własnych gminy,
- dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych gminie,
- programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
- funduszy zewnętrznych, w tym funduszy strukturalnych Unii Europejskiej,
- innych.

Na realizację Programu w 2021 roku przewidziano w budżecie gminy m.in. środki finansowe z Rozdziału 85504 – Wspieranie rodziny, w kwocie 110 000 zł.

Wysokość środków finansowych na realizację Programu w latach 2022-2023 zostanie określona w corocznych uchwałach budżetowych Rady Miejskiej w Krośnicach.

IX. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU

Proces realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Krośnice na lata 2021-2023 będzie koordynowany przez Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krośnicach. Zadania zdefiniowane w Programie, prowadzące do osiągnięcia jego celów, będą realizowane przez wyznaczonych specjalistów – pracowników MGOPS oraz przez wskazanych w Programie partnerów MGOPS.

Kluczowym czynnikiem dla realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Krośnice na lata 2021-2023 będzie zapewnienie finansowania, odpowiedniego dla charakteru zdefiniowanych zadań oraz ich skali, która powinna być powiązana ze skalą zidentyfikowanych problemów i potrzeb rodzin w gminie Krośnice.

Realizacja Programu będzie na bieżąco monitorowana – będą zbierane dane ilościowe i jakościowe dotyczące realizowanych zadań, ich rezultatów i napotkanych problemów. Proces monitoringu będzie realizowany przez wyznaczony przez Kierownika MGOPS zespół, w skład którego będzie/-ą wchodzić osoba/-y realizujące dane zadanie i wyznaczona osoba, odpowiedzialna za całość procesu.

Monitoring realizacji Programu będzie stanowił podstawę działań ewaluacyjnych o charakterze ewaluacji wewnętrznej – realizowanej przez wyznaczony zespół pracowników MGOPS. Ewaluacje będą prowadzone co roku – w terminie do 31 marca. Celem działań ewaluacyjnych będą: ocena zgodności podejmowanych działań z zadaniami i celami Programu, identyfikacja problemów negatywnie wpływających na realizację zadań i osiąganie celów Programu, zaproponowanie rozwiązań eliminujących / istotnie ograniczających oddziaływanie tych problemów, ocena stopnia realizacji celów Programu.

W procesach monitorowania i ewaluacji realizacji Programu zostaną wykorzystane przyjęte w Jego dokumencie wskaźniki realizacji zadań.

Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej corocznie, w terminie do 31 marca, przedstawi Radzie Miejskiej sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Krośnice na lata 2021-2023. W sprawozdaniu zostaną wykorzystane dane zgromadzone w procesie monitoringu oraz wyniki ewaluacji.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

TABELE

Tabela 1. Zmiany liczby uczniów w szkołach w gminie.

Tabela 2. Podmioty działające na rzecz rodziny i dziecka w gminie Krośnice

Tabela 3. Zasoby oraz działania profilaktyczne i wychowawcze placówek oświatowych

Tabela 4. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej

Tabela 5. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie Krośnice w latach: 2017, 2018, 2019 (liczba rodzin)

Tabela 6. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną - liczba rodzin, którym przyznano świadczenie

Tabela 7. Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Tabela 8. Udział osób długotrwale korzystających w ogólnej liczbie osób, którym przyznano świadczenia

Tabela 9. Udzielenie schronienia w okresie 2017-2019

Tabela 10. Zasiłki okresowe ogółem w okresie 2017-2019

Tabela 11. Główne powody przyznania zasiłku okresowego w okresie 2017-2019

Tabela 12. Zasiłki celowe ogółem w okresie 2017-2019

Tabela 13. Praca socjalna w okresie 2017-2019

Tabela 14. Usługi opiekuńcze: ogółem i specjalistyczne w okresie 2017-2019

Tabela 15. Zasiłki stałe w okresie 2017-2019

Tabela 16. Składki na ubezpieczenia zdrowotne w okresie 2017-2019

Tabela 17. Zasiłki specjalne celowe w okresie 2017-2019

Tabela 18. Liczba osób skierowanych w okresie 2017-2019 na pobyt w środowiskowym domu samopomocy

Tabela 19. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Tabela 20. Wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd

Tabela 21. Dożywianie w latach 2017-2019

Tabela 22. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej w latach 2017-2019

Tabela 23. Zasiłki rodzinne w latach 2017-2019

Tabela 24. Dodatki z tytułu urodzenia dziecka w latach 2017-2019

Tabela 25. Dodatki w latach 2017-2019 z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego

Tabela 26. Dodatki w latach 2017-2019 z tytułu samotnego wychowywania dziecka

Tabela 27. Dodatki w latach 2017-2019 z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej

Tabela 28. Dodatki w latach 2017-2019 z tytułu kształcenia i rehabilitacji

Tabela 29. Dodatki w latach 2017-2019 z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego

Tabela 30. Dodatki w latach 2017-2019 z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania

- Tabela 31. Dodatki do zasiłku rodzinnego razem w latach 2017-2019
 Tabela 32. Świadczenia rodzinne wypłacone zgodnie z zasadą „złotówka za złotówkę”
 Tabela 33. Zasiłki pielęgnacyjne w latach 2017-2019
 Tabela 34. Świadczenia pielęgnacyjne w latach 2017-2019 z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej
 Tabela 35. Specjalny zasiłek opiekuńczy w latach 2017-2019
 Tabela 36. Zasiłki dla opiekuna w latach 2017-2019
 Tabela 37. Jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka w latach 2017-2019
 Tabela 38. Świadczenia rodzicielskie w latach 2017-2019
 Tabela 39. Świadczenia wychowawcze w latach 2017-2019
 Tabela 40. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w latach 2017-2019
 Tabela 41. Świadczenia w ramach Rządowego programu „Dobry start” w latach 2017-2019
 Tabela 42. Karta Dużej Rodziny w okresie 2017-2019
 Tabela 43. Opieka asystenta rodziny w latach 2017-2019
 Tabela 44. Dzieci w pieczy zastępczej w latach 2017-2019

WYKRESY

- Wykres 1. Warunki życia w gminie Krośnice w ocenie mieszkańców
 Wykres 2. Rodziny i osoby w rodzinach korzystające z pomocy społecznej w latach: 2017, 2018, 2019
 Wykres 3. Problemy najczęściej dotykające rodziny zamieszkujące w gminie
 Wykres 4. Powody przyznawania pomocy społecznej w gminie Krośnice w latach: 2017, 2018, 2019 (liczba rodzin)
 Wykres 6. Przyczyny, zdaniem mieszkańców, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego
 Wykres 7. Negatywne zjawiska społeczne, na które, zdaniem mieszkańców, narażone są dzieci i młodzież
 Wykres 8. Występujące w rodzinach problemy będące najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzież
 Wykres 9. Występujące w środowisku lokalnym problemy będące najczęstszymi przyczynami negatywnych zjawisk społecznych wśród dzieci i młodzież
 Wykres 10. Działania mogące być odpowiedzialną na problemy, z którymi zmagają się dzieci i młodzież w gminie Krośnice
 Wykres 11. Działania, które poprawiłyby sytuację rodzin niewydolnych wychowawczo
 Wykres 12. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach: 2017, 2018, 2019
 Wykres 13. Liczba osób, którym przyznano świadczenia pieniężne i niepieniężne w latach: 2017, 2018, 2019
 Wykres 14. Liczba osób długotrwale korzystających ze świadczeń w latach: 2017, 2018 i 2019

SPIS TREŚCI

WSTĘP	s.1
I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY	s.2
II. UWARUNKOWANIA GEOGRAFICZNE, SPOŁECZNE I EKONOMICZNE	
FUNKCJONOWANIA RODZIN W GMINIE KROŚNIEWICE	s.3
II.1. Obszar i położenie gminy Krośnice	s.3
II.2. Demografia gminy Krośnice	s.4
II.3. Poziom wykształcenia mieszkańców	s.5
II.4. Poziom przestępczości	s.5
II.5. Aktywność zawodowa mieszkańców	s.6
II.6. Aktywność społeczna i kulturalna mieszkańców	s.7
II.7. Aktywność polityczna mieszkańców	s.7
II.8. Gospodarka	s.8
II.9. Infrastruktura techniczna	s.10
II.10. Infrastruktura społeczna	s.10
II.11. Warunki życia w gminie	s.12
III. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY W GMINIE KROŚNIEWICE	s.13
III.1. Sytuacja rodzin w gminie Krośnice	s.13
III.2. Problemy dzieci i młodzieży i ich przyczyny	s.18
III.3. Potrzeby dzieci i młodzieży i możliwości ich realizacji	s.21
IV. SYSTEM INSTYTUCJONALNEGO WSPIERANIA RODZIN W GMINIE KROŚNIEWICE	
IV.1.1. Wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży przez placówki oświatowe	s.27
IV.2. Pomoc rodzinom w trudnej sytuacji życiowej	s.31
IV.2.1.1. Formy pomocy społecznej udzielanej przez MGOPS	s.33
IV.2.1.1.1. Zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym, wynikające z art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej	s.36
IV.2.1.1.2. Zadania własne gminy o charakterze nieobowiązkowym, wynikające z art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej	s.40
IV.2.1.1.3. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę, określone w art. 18 ustawy o pomocy społecznej	s.41
IV.2.1.1.4. Zadania wynikające z wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019 - 2023"	s.42
IV.2.1.1.5. Zadania wynikające z ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych	s.42

IV.2.1.6. Zadania wynikające z ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych	s.43
IV.2.1.7. Zadania wynikające z ustawy z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci	s.49
IV.2.1.8. Zadania wynikające z ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	s.50
IV.2.1.9. Zadania wynikające z ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	s.50
4.2.1.10. Rządowy program „Dobry start”	s.50
4.2.1.11. Pozostała działalność	s.51
4.2.1.12. Realizacja zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej	s.51
4.2.1.13. Prowadzenie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	s.54
4.2.1.14. Współpraca z innymi instytucjami i organizacjami	s.55
V. ANALIZA SWOT SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE KROŚNIEWICE	s.56
V.1. Czynniki wewnętrzne: mocne i słabe strony systemu wspierania rodziny	s.56
V.2. Czynniki zewnętrzne: szanse i zagrożenia dla systemu wspierania rodziny	s.61
VI. ADRESACI PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2021-2023	s.62
VII. CELE I ZADANIA PROGRAMU	s.63
VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU	s.69
IX. WDRAŻANIE, MONITOROWANIE I EWALUACJA PROGRAMU	s.69
SPIS TABEL I WYKRESÓW	s.71